VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY 1

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 139 — Vol. XLIX vuosikerta — Sudbury, Ont. — Lauantaina, marrask. 27 p. 1965 — Saturday, Nov. 27. 1965

Rauhanmarssijat Washingtoniin viikonlopulla

Vaativat Vietnamin sodan lopettamista ja pyrkivät rauhantoiminnan edelleen voimistuttamiseen; pääministeri Wilson sanoo Britannian pyrkivän "aloitteentekoon" rauhan hyväksi Moskovassa ja Washingtonissa

New York. — Yhdysvaltain kiitospäivän viikonvaihteessa, marraskuun 25 ja 28 päivän välisenä aikana, järjestävät rauhaa puolustavat amerikkalaiset suuren rauhanmarssin ja tärkeän neuvonpidon Washingtoniin vaatiessaan Vietnamin sodan lopettamista.

Tuhansia rauhanpuolustajia — mukana myös canadalainen ryhmä, missä opiskelijat vievät huomattua osaa, marssii lauantaina, marraskuun 27 päivänä Washingtoniin Vietnamin rauhaa vaatien.

Sen lisäksi pidetään Washingtonissa neljä päivää kestävä eri rauhanjärjestöjen yhteistyökonferenssi minkä tarkoituksena on tehostaa toimintaa Vietnamin sodan lopettamiseksi.

Washingtonin marssin tarkoituksena "on herättää Yhdysvaltain omatunto". Sen järjestäjinä on 34 hyvin tunnettua amerikkalaista, jotka vastustavat Vietnamin sodan jatkamista. Joidenkin arvioiden mukaan tähän marssiin voi osallistua 20,000 rauhanpuolustajaa.

Edellämainittu yhteistyökonferenssi päättyy sunnuntaina, mutta lauantaina pidetään tauko, jotta kokoukseen osallistujat voivat osallistua Washingtonin rauhanmarssiin. Huomioiden sen, että USAn hallitus on yrittänyt leimata "kommunismin", "punaisuuden" ja "maanpetturuuden" poltinraudalla kaikki ne, jotka vastustavat Vietnamin likaista sotaa, kokouksen järjestäjien eräistä piireistä ilmoitettiin etukäteen:

"Meidän täytyy näyttää hallitukselle, että sen punakauhuliettsonta-hyökkäykset, tutkimukset ja muut toimenpiteet eivät ole taivuttaneet meidän liikettämme Yhdysvaltain Vietnamin asioihin sekaantumista vastaan — että me olemme todella nyt voimakkaimpia kuin milloinkaan ennen."

Tämä jättiläiskokoinen "pyhiinvaellus" rauhan puolesta seuraa Yhdysvaltain hallituksen äskettäin antamaa tyrmistyttävää tunnustusta, että Washington torjui viime vuonna kahdesti Pohjois-Vietnamin rauhantarjouksen.

Tunnettu kansalaisvapauksien puolustaja, v. 1965 Nobelin rauhanpalkinnon saanut tri Martin Luther King sanoi Detroitissa: "Kristittynä pappina minä vastustan Vietnamin sotaa. Sota on paheellinen ja meidän on lopetettava se ennen kuin sota lopettaa meidät."

Kalifornian yliopiston "teach-in" (opetus) kokouksessa, missä oli 8,000 osanottajaa, sanoi professori Hans Meyerhoff: "Saturaatiopommitus on rikollisuutta — jotkut sanovat sitä kansanhävitykseksi."

Lontoo. — Pääministeri Wilson tiedoitti torstai-iltana, että Britannian hallitus yrittää saada Washingtonissa ja Moskovassa kaksihaaraisen aloitteenteon käsiinsä Vietnamin rauhan hyväksi.

Hän sanoi alahuoneen istunnossa että ulkoministeri Michael Stewart matkustaa lentoteitse Moskovaan maanantaina ja yrittää siellä saada Neuvostoliiton liittymään Britanniaan, että kutsuttaisiin vuoden 1954 Geneven konferenssi koolle rauhanneuvottelutarkoituksessa.

Britannia ja Neuvostoliitto ovat mainitun Geneven konferenssin puheenjohtajakumppanit.

Mr. Wilson sanoi, että hän tulee käyttämään Vietnamin rauhanneuvottelujen hyväksi kaikki mahdollisuudet keskustellessaan Yhdysvaltain presidentin, Lyndon Johnsonin kanssa joulukuun 17 päivänä.

Pääministeri Wilson heikensi kuitenkin omaa asennettaan väittämällä, että rauhanneuvotteluja eivät jarruta yhdysvaltalaiset vaan pohjois-vietnamilaiset. Jos näin olisi, selittävät eräät huomioitsijat, silloin pitäisi Britannian kohdistaa "rauhanneuvottelualoitteensa" Hanoihin eikä Washingtoniin, kuten nyt kaikesta huolimatta sanotaan tehtävän.

Moskova. — Neuvostoliiton ja Kuuban välillä on allekirjoitettu uusi sopimus.

Neuvostoliittolaisen uutistoimisto Tassin antamassa tiedotuksessa sanotaan, että kahden maan välillä on sovittu lisääntyvästä taloudellisesta ja teknillisestä yhteistoiminnasta.

VIIME TIEDOT

Vancouver. — Britishcolumbialaiset unionjohtajat sanoivat eilen, että mitkä tahansa öljytuotteiden hintojen korotukset eivät olisi oikeutettuja sillä verukkeella, että öljy-yhtiöt ovat joutuneet suostumaan työläistensä palkankorotuksiin. Kolmen öljy-yhtiön kanssa sovittiin uudesta työehtosopimuksesta viime keskiviikkona. Nämä yhtiöt ovat sittemmin ennustaneet, että öljytuotteiden hintoja korotetaan.

Santo Domingo. — Yhdysvaltain järjestämissä "rauhanvoimissa" olevat brasilialaiset asevoimien jäsenet käyttivät torstaina kyynelkaasua mielenosoittajain joukon hajoittamiseksi tässä Dominikaanisen tasavallan pääkaupungissa. Tiedonannon mukaan noin 200 mielenosoittajaa ivasi ja kivitti sotilaita näiden ryhtyessä mielenosoituksen hajoittamiseen.

Salisbury. — Ainoa valkoihoinen Rhodesian parlamentaarikko joka ei ole Ian Smithin johtaman Rhodesian rintama-puolueen jäsen saatettiin miekoin varustettujen järjestysmiesten toimesta parlamentin istunnosta torstaina. Istunto oli ensimmäinen sitten Rhodesian yksipuolisesti itsenäiseksi julistautumisen.

USA kannattaa Irlannin "pois-jäämis" ehdotusta

Neuvostoliitto korostaa edelleen, että ainoastaan Turvallisuusneuvostolla on päätösvalta rauhanvoimien muodostamisessa ja rahoittamisessa

United Nations. — Yhdysvallat antoi keskiviikkona hyväksymisensä Irlannin ja seitsemän muun maan ehdotukselle, että YK:n turvallisuusneuvoston viidelle vakituiselle jäsenmaalle, Yhdysvalloille, Britannialle, Kiinalle, Ranskalle ja Neuvostoliitolle, myönnetään oikeus olla maksamatta sellaisia rauhan ylläpitokustannuksia, joita ne eivät hyväksy.

Irlanti ja seitsemän muuta maata pyrkii ehdotuksellaan siihen, että rauhan ylläpitovoimia voitaisiin kriisitilanteessa lähettää siitäkin huolimatta, vaikka asiasta ei päästäisi YK:n peruskirjan säädösten mukaisella tavalla sopimukseen Turvallisuusneuvostossa.

Yhdysvaltain päävaltuutettu Arthur J. Goldberg hyväksyi vissein varauksin tämän ehdotuksen, esittäen puolestaan asiasta seitsemän perussääntö ajatusta.

Neuvostoliiton päävaltuutettu Nikolai T. Federenko arvosteli hyvin terävästi YKn yleiskokouksen poliittisen komitean kokouksessa sekä Irlannin ehdotusta että mr. Goldbergin perussääntöajatuksia.

Mr. Federenko korosti edelleen sitä tosiasiaa, että ainoastaan Turvallisuusneuvostolla on oikeus päättää sotilasoperatioita koskevien kysymysten rahoittamisasioista. Erittäin länsimaisten huomioitsijain selityksen mukaan mr. Federenko oli entistä taipumattomampi selittäessään että ainoastaan Turvallisuusneuvostolla on oikeus ratkaista tällaisia kysymyksiä.

Samalla kertaa mr. Federenko arvosteli sitä kun Yhdysvaltain toimesta on ehdotettu Rio de Janeirossa kokousta pitävälle Amerikan valtojen järjestön (OAS) ulkoministerikonferenssille Amerikan valtojen rauhanvoimien muodostamista. Yhdysvaltain taholta on puolusteltu tällaisten "rauhanvoimien" perustamisajatusta väittämällä, että YK:n peruskirja oikeuttaa "alueelliset rauhanvoimat".

Irlannin ehdotus edellyttää — mikäli se tulisi hyväksytyksi — että Turvallisuusneuvostolla on erikoisvastuunalaisuus rauhan ylläpitovoimien alkuunpanossa ja johdossa, mutta toisaalta Yleiskokouksella olisi toimioikeus silloin, jos Turvallisuusneuvosto halvaantuu veto-oikeuden käytöstä. Tämän katsantokannan perusteella tulisi peruskirjasta välittämättä Yleiskokoukselle oikeus verottaa jäsenmaita rauhan ylläpitkustannusten maksamiseksi.

Mr. Goldberg sanoi USA:n toivovan, että kaikki jäsenvallat joutuisivat maksamaan (Yleiskokouksen päätöksen perusteella) rauhan ylläpitovoimien kustannuksista osan mutta Washington on, hän selitti valmiina hyväksymään väliaikaisesti Irlannin ehdotuksen siitä, että ko. jäsenvalloilla on oikeus jäädä pois tällaisten kustannusten maksusta.

Myös Suomi katkaisee kauppasuhteensa

Helsinki. — Myös Suomen hallitus harkitsee kauppasuhteiden katkaisemista Rhodesiaan, mainitsi ulkoasiainministeriön lehdistöosaston päällikkö Pentti Suomela.

— Kun YKn turvallisuusneuvosto hyväksyi viime lauantaina päätöslauselman asiasta, otettiin se harkittavaksi myös meillä. Lopullista päätöstä ei ole vielä tehty, koska ulkoministeri Karjalainen saapuu vasta huomenna Neuvostoliitosta.

Virheellinen verisiirto nopeistutti kuolemaa

Sairaala ja henkilökunta vapautettiin vastuusta, kuolemansyyntutkijalautakunta suosittelee kuitenkin lisää varotoimenpiteitä

Toronto. — Kuolemansyyntutkijalautakunta vapautti keskiviikkona Toronto East General sairaalan ja sen palveluskunnan vastuusta kuolemantapaukseen, mikä johtui siitä kun 61-vuotias mrs. Agnes Love sai verensiirrossa väärään luokkaan kuuluvaa verta lokakuun 21 pnä.

Lautakunta harkitsi päätöksentekoa kolme tuntia. Antaessaan tämän vapauttavan päätöksen kuolemansyyntutkijalautakunta esitti kuitenkin 6 ehdotusta samanlaisten virheiden estämiseksi.

Mrs. Loven kuolema aiheutui hänen sairaudestaan, sanotaan kuolemansyyntutkimuksen suorittaneen tri Ronald Ryderin raportissa, huomioi kuolemansyyntutkijalautakunta. Mainitun lääkärin selityksen mukaan naisen kuolema johtui syöpätaudista ja munuaisvioista. Lääkäri myönsi kuitenkin, että "väärään" luokkaan kuuluvan veren saanti painoi vaa'an kielen epäedulliseen suuntaan potilaalle, joka oli tautinsa vuoksi jo tuomittu kuolemaan."

Kuolemansyyntutkijalautakunta sanoo kuitenkin raportissaan, että sen mielestä "vääräan luokkaan kuuluvan veren siirto olisi voinut olla mrs. Loven kuoleman aiheuttaja."

Erehdyksen kerrotaan tapahtuneen siten, että O tyyppinen Rh negatiivinen veri, minkä mrs. Loven piti saaman, annettiin William Wilson nimiselle potilaalle. Wilson ei saanut mitään jälkiseurauksia, sillä hänen verensä voi vastaanottaa myös sellaista verta, mitä piti mrs. Lovelle annettaman. Mr. Wilson kuoli sydänhalvaukseen marraskuun 1 päivänä, mutta ei ole mitään merkkejä siitä, että virheellinen verensiirto olisi mitenkään siihen vaikuttanut.

Kuolemansyyntutkijalautakunnan ehdotukset pyrkivät kaikki siihen, että virheellisiä verensiirtoja ei pääse enää toistumaan minkäänlaisen [illegible] tai sattuman johdosta.

Tanska katkaisi kauppasuhteensa Etelä-Rhodesiaan

Kööpenhamina. — Tanskan hallitus on päättänyt lopettaa tavaroiden tuonnin Etelä-Rhodesiasta. Kauppaministeri Jensen totesi, että hallituksen päätös nojautuu YKn turvallisuusneuvoston päätöksiin.

NEUVOTTELUHUHUT VIETNAMIN SODASSA KIERTÄVÄT MAAILMAA

Wien. — Romania on valmis välittämään Vietnamin sodan rauhanneuvotteluissa ja on jo tehnyt tunnusteluja Yhdysvaltojen taholla, kertoivat alkuviikolla Itävallassa vierailevat romanialaiset viranomaiset. He kuuluvat pääministeri Ion Gheorghe Maurerin matkaseurueeseen.

Tieto tuli samaan aikaan kuin senaattori Mike Mansfieldin johtama USAn senaatin lähetystö vieraili Romanian pääkaupungissa Bukarestissa. Senaattorien vierailun salaperäisyys on johtanut arveluihin, että presidentti Johnson on ehkä lähettänyt heidät tunnustelemaan Vietnamin ongelman ratkaisumahdollisuuksia.

Virkailijoiden kertoman mukaan USAn Romanian-suurlähettiläs William Crawford ja Romanian ulkoministeri Cornellu Manescu kävivät kesäkuussa salaisia tunnusteluneuvotteluja Bukarestissa. Keskustelujen tuloksia ei kuitenkaan paljastettu.

Roomassa ilmestyvä Italian kommunistien puolueen sanomalehti L'Unita tiedotti maanantaina, että vasemmistolainen kristillisdemokraatti-professori Georgio la Pira on neuvotellut Pohjois-Vietnamin presidentin Ho Tshi Minhin ja muiden viranomaisten kanssa Hanoihin tekemällään rauhanmatkalla. Prof. la Pira on harras roomalaiskatolinen. Hän on vierailut aiemmin Varsovassa, Moskovassa ja Pekingissä, L'Unita kirjoitti. — Sikäli kuin olemme kuulleet professori la Piralta, hänen matkansa ei jää vaille hyödyllisiä tuloksia, lehti lisäsi.

USA KIINNOSTUNUT

Washington. — Amerikkalaiset hallituspiirit ilmoittivat sunnuntaina olevansa kiinnostuneita Romanian välitystarjouksesta Vietnamin kiistassa, mutta totesivat samalla, että Bukarest toistaiseksi ei ole tehnyt virallista tarjousta. Yhdysvaltain ulkoministeriö ei halunnut antaa virallista lausuntoa tarjouksesta.

ALOITE MYÖS RANSKALAISTAHOLTA

Pariisi. — Pekingissä alkuviikolla vierailut ranskalainen diplomaatti Jean Chauvel aikonee käydä Vietnamia koskevia tunnusteluneuvotteluja Kiinan ja Pohjois-Vietnamin pääkaupungissa, kertoivat luotettavat parisilaislähteet sunnuntai-iltana.

Chauvel oli Ranskan päävaltuutettu rauhanneuvotteluissa, jotka johtivat vuoden 1954 Geneven sopimuksiin ja lopettivat Indokiinan sodan. Pekingissä ja Hanoissa hänen tehtävänään on "tutkia asiaintilaa", sanoivat lähteet.

Chauvel viettää Pekingissä puolitoista viikkoa ja matkustaa sen jälkeen Hanoihin, Phnompenhiin. Hänen matkastaan [illegible] Delhiin ja Englanniille.

Sodan eskalaation hinta kohoaa Etelä-Vietnamissa

Presidentti Johnson on suruissaan miesmenetysten lisääntymisestä mutta katsoo kuitenkin että amerikkalaisten on se hinta maksettava

Austin, Tex. — Presidentti Johnsonin sanottiin olleen keskiviikkona suruissaan Yhdysvaltain miesmenetysten lisääntymisestä Vietnamin sodassa.

Toisaalta hänen sanotaan kuitenkin katsovan, että miesmenetykset muodostavat osan siitä hinnasta, minkä Amerikan täytyy maksaa "hyökkäyksen vastustamisessa" Etelä-Vietnamissa.

Tämän "tilannearvion" antoi sanomalehdistölle presidentin sanomalehtivirkailija Bill D. Moyers vastauksena kysymykseen, että onko presidentti seurannut Yhdysvaltain miesmenetysten kehitystä viimeaikoina.

Virallisten tietojen mukaan Yhdysvallat on menettänyt 5 vuoden aikana Vietnamin sodassa 1,300 kaatunutta, joista lähes toisen puolen viimeksikuluneen 3 kuukauden aikana.

Saigon. — Yhdysvaltain sotilasviranomaiset tiedoittivat keskiviikkona, että puoleen yöhön mennessä viime lauantaina päättyneen viikon aikana Yhdysvallat menetti Vietnamissa 240 kaatuneina ja 470 haavoittuneina. Se oli uusi ennätys alallaan. Sitä aikaisemman ennätysviikon aikana Yhdysvallat menetti kaatuneissa 83 ja haavoittuneissa 230.

Suurin osa Yhdysvaltain viimeviikkoisista miesmenetyksistä koitui seitsemän päivää kestäneestä taistelusta, mihin Yhdysvaltain 1. ratsuväki-divisionan sotilat osallistuivat Ia Drang laaksossa.

Amerikkalaisten lisäksi mainitun viikon aikana sanotaan kaatuneen Etelä-Vietnamin armeijan riveistä 357 miestä ja haavoittuneen 807, ollen nämä tilastot miesmenetysten kohdalta kaksi kertaa suuremmat edellisen viikon tilastoihin verraten.

Saigonin arviointien mukaan Vietkong-sissit menettivät viikon aikana 2,262 miestä kaatuneissa. Haavoittuneista ei ole mitään arviota annettu.

Yhdysvaltain miesmenetysten lisääntymisen yhteydessä on palautettu mieleen Vietnamissa olevien USAn asevoimien komentajan, kenraali William C. Westmorelandin lausunto, että "amerikkalaisten täytyy valmistautua pitkäaikaiseen taisteluun".

Yhdysvalloilla on nyt Vietnamissa 160,000 sotilasta Saigonin armeijan miesvoimavahvuudeksi sanotaan 550,000.

Tuhansia on pidätettynä Indonesiassa

Djakarta. — Indonesian sotilasviranomaiset jatkavat yhdessä oikeistolaisten kanssa kommunismin-vastaista kampanjaa. Etelä-Kalimantin sotilaspiirin komentaja Amir Mahmud on ilmoittanut, että tähän mennessä on tällä alueella pidätetty 1,600 henkilöä.

Keski-Jaavan kuvernöörin saamien tietojen mukaan on Vonogirissa lähellä Suyakartaa pidätetty 1,630 ihmistä pääasiallisesti talonpoikaisrintaman jäseniä, Sragenissa on pidätetty 820 ihmistä, Bojolalissa 711, Kaltenissa yli 2,200. Uutistoimisto Antaran mukaan kaikki pidätetyt ovat Indonesian kommunistisen puolueen, Gervanin, talonpoikaisrintaman ja Partindon jäseniä.

MOBUTU TAAS NISKAN PÄÄLLÄ KONGOSSA

Suoritettuaan vallankaappauksen ja syöstyään Kasavubun tieltään Mobutu julistautui presidentiksi

Leopoldville. — Kenraaliluutnantti Joseph Mobutu suoritti torstaina vallankaappauksen, sivuutti Joseph Kasavubun presidentin virasta ja julistautui Kongon presidentiksi seuraavan viiden vuoden ajaksi.

Armeijan ylipäällikkö Mobutu sanoi uskovansa, että parlamentti hyväksyy "yksimielisesti" hänen presidentiksi tulonsa myöhemmin samana päivänä. Samalla kertaa hän peruutti presidentti- ja parlamenttivaalit, mitkä aiottiin pitää ensi tammi- ja helmikuussa.

"Tästä aamusta alkaen minä olen ollut presidenttinä", sanoi Mobutu sanomalehtimiehille. Tämä oli jo toinen kerta jolloin Mobutu suoritti vallankaappauksen Kongossa sen jälkeen kun mainittu maa vapautui Belgian ylivallasta 1960.

Mobutu nimitti ammattisotilaan, eversti Leonard Mulamban pääministeriksi aiotun Evariste Kimban tilalle ja sanoi, että hän tulee muodostamaan "kaikkien maakuntien kansallisen yhtenäisyyshallituksen" missä hän ja Mulamba ovat ainoat sotilashenkilöt.

Samalla Mobutu sanoi, että Mulamba esittää uuden hallituksensa parlamentin hyväksyttäväksi tänä lauantaina.

Mobuto nimitti lisäksi 34-vuotiaan kenraalimajuri Louis Bobozon seuraajakseen, eli armeijan ylipäälliköksi. Bobozo on toiminut Katangan maakunnan sotilaskomentajana.

Leopoldville. — Vallankaappauksen suorittaneen kenraali Joseph Mobutun kerrotaan puolustaneen tekoaan sillä että virasta sivuutettu presidentti Joseph Kasavubu oli "vieraantumassa" länsimaiden kannattajan asenteesta.

Kasavubu erotti Moise Tshomben pääministerin toimesta kuutisen viikkoa sitten eli lokakuun 13 pnä. Tshomben kannattajain sanotaan nyt tervehtineen "sankarillisena tekona" nyt tehtyä vallankaappausta ja eräät tarkkailijat ovat sitä mieltä, että Tshombe voi tulla johonkin virkaan uudessa hallituksessa.

Kenraali Mobutun suorittiman vallankaappauksen syyksi selitetään se, kun presidentti Kasavubu sanoi Afrikan maiden huippukokouksessa lokakuussa, että hän haluaa lähettää valkoiset palkkasoturit pois Kongosta. Mobutu pitää näitä palkkasotureita suuressa arvossa. Mobutun sanotaan kauhtuneen myös siitä, kun presidentti Kasavubu aikoi tuottaa Kongoon Ghanan sotilaita. Nigerian poliisien tilalle.

Kaiken taustana näyttää kuitenkin olevan ulkomaalaisten pääomapiirien — yhtäällä Belgian ja sen kumppanien ja toisaalta Yhdysvaltain pääoman välinen valtataistelu. Oikein tai väärin, mr. Kasavubua on totuttu pitämään "Yhdysvaltain luotettavana miehenä", jotavastoin Tshombe kumppaneineen nojaa eurooppalaiseen pääomaan.

400 Canadan intiaania oli protestimarssilla

Vaativat toimenpiteitä köyhyyttä, kurjuutta alkoholismia ja huonoja asunto-oloja vastaan

Kenora. — Neljäsataa intiaania — kaksi kertaa niin paljon kuin alunperin odotettiin — marssi äänettöminä Kenoran kaduilla protestoiden niitä epäinhimillisiä olosuhteita vastaan, missä he joutuvat elämään. Intiaanit marssivat neljä rinnan paikalliselle Legionan haalille, missä heidän puhemiehensä eli päällikkönsä esitti Kenoran valkoihoisille viranomaisille Intiaanien eräitä suurempia valituksia.

Yksi intiaaniäiti oli tullut kokouspaikalle 72 mailin päässä sijaitsevalta White Dog reservaatioalueelta kantaen sairasta lastaan.

Eräs nuori mies oli tullut 75 mailin päästä sijaitsevasta Crow Portage reservaatioalueelta, missä hän asuu kuuden lapsensa kanssa yhden huoneen hökkelissä. Mielenosoitukseen osallistui vanhoja ukkoja, työttömiä nuoria ja nuoria vaimoja Grassy Narrows, Shoal Lane, Whitefish Bay ja muilta reservaatioalueilta.

Kenoran pormestari Edward Norton luki kokoukselle ennakolta saamansa toimenhaltijan sähkeen, missä tiedoitettiin intiaaneille, että liitto- ja maakuntahallituksen alainen Intiaanien asiain alakomitea pitää kokouksensa täällä torstaina, "keskustellakseen intiaanien tilanteesta ja siitä, että Kenora ja ympäristö määriteltäisiin kunnalliseksi kehitysalueeksi".

Kenoran intiaanien ja valkoihoisten komitean toinen puheenjohtaja, Fred Kelly ja Intiaanien suurneuvoston päämies Peter Seymour lukivat vuorotellen intiaanien 5-sivuisen muistion, missä sanotaan:

"Köyhyys raatelee kansaamme. Jotkut intiaanit, jotka saavat työpaikan, joutuvat alentavan riiston kohteeksi . . . ."

Intiaanit pyysivät valtuustolta:

— Että muodostettaisiin pormestarin komitea, joka keskustelisi intiaanien kanssa heidän ongelmistaan ja auttaisi näiden pulmien ratkaisua.

— Pyydetään maakuntahallituksen Alkoholismi- ja huumausaineongelman tutkimussäätiöä ryhtymään taisteluun alkoholismia vastaan intiaanien keskuudessa.

— Kehoitetaan liittohallitusta järjestämään radio-puhelinverkoston etäisille reservaatioalueille.

Pormestari Norton sanoi, ettei hän näe mitään syytä miksi Kenoran valtuusto ei voisi toimia intiaanien toivomusten mukaisesti.

Mutta intiaanien lähdettyä, alistettiin asia vain tutkittavaksi.

Intiaanien esittämässä muistiossa mainitaan esimerkkinä, että suuria intiaaniperheitä asuu "yhden huoneen hökkeleissä — missä ei ole juoksevaa vettä eikä mukavuuslaitteita."

Yhdellä reservaatioalueen koululla on sisä-toiletti, "mutta se on ainoastaan valkoihoisten opettajain käyttöä varten. Intiaanilasten pitää sielläkin käyttää ulkokäymälää."

Hädintuskin kymmenkunnalla alueen 3,000:sta intiaanista on vakituinen työ, sanotaan intiaanien muistiossa. Siinä myönnetään, että jotkut intiaanit ovat käyttäytyneet väärin työmaalla, ja että jotkut heistä eivät etsikään töitä.

Mutta sellaiset työt kuin kauppa-apulaisten toimet ovat intiaanien kohdalta saavuttamattomia — ja mikäli sentapaisia töitä saadaan, silloin tapahtuu siten, että intiaaneja riistetään. Muistiossa sanotaan, että Kenoran liikelaitokset kohtelevat röyhkeästi intiaaneja.

Muistiossa sanotaan, ettei ole lainkaan ihme vaikka intiaaneista tulee alkoholisteja eläessään jatkuvassa epätoivossa, köyhyydessä työttömyydessä ja hallituksen turkispyyntirajoituksen alaisina.

Useimmat kenoralaiset suhtautuvat intiaanien pulmiin myönteisesti. Mutta lähiseudun Jaffray-Melick kunnan esimies Joe Reeve ilmaisi syvällisen vihamielisyyden intiaaneja kohtaan.

"Se (kokous) oli ilveilyä. Se oli kokonaan aiheeton. Intiaaneilla ei ole mitään ongelmia. Ja meillä on kaikenlaisia valkoihoisten pulmia tarvitsematta huolehtia intiaaneista."

Toronton piirin ammattiyhdistysneuvoston ihmisoikeuksien komitean johtaja Alan Borovoy oli kokouksessa ja sanoi intiaaneille:

"Tämä ilta oli innoittava, sillä tämä oli yksi ensimmäinen kerta jolloin Kenoran alueen intiaanit olivat tasa-arvoisia ihmisinä kokouksessa yhdessä valkoihoisten kanssa."

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Rhodesian YK-päätös

Kuten on lehtemme uutisosastolla tiedoitettu, YKn turvallisuusneuvoston kokous hyväksyi yksimielisesti (Ranskan pidättyessä äänestyksestä) päätöslauselman, missä kehoitetaan kaikkia jäsenvaltoja "tekemään voitavansa" supistaakseen kaupankäyntiään Rhodesian kanssa sekä lopettamaan polttoöljyn ja bensiinin kuljetuksen maahan.

Asiasta hyväksytty päätöslauselma on kompromissi, ja kuten kompromissit yleensä, se ei luonnollisestikaan tyydytä kaikkia. Kompromissin teko oli kuitenkin kiertämätön, sillä yksityisissä neuvotteluissa oli todettu, ettei Afrikan valtioiden vaatimiin tiukkoihin toimiin voida vissien jäsenten vastaanhangoittelun vuoksi ryhtyä, ja että Englannin vieläkin lievempisanainen päätöslauselmaehdotus ei liioin tulisi hyväksytyksi.

Rhodesian rotusyrjintäkomentoa vastaan tiukkaa asennetta vaativien kannalta tämä päätöslauselma jättää siis melkoisen paljon toivomisen varaa. Mutta jos huolehditaan siitä, että YKn kaikki jäsenmaat noudattavat kirjaimellisesti nyt hyväksyttyä Turvallisuusneuvoston päätöstä, niin varmaa on, että valkoihoisten harvainvallan ikuistuttamiseen pyrkivä Ian Smithin hallitus tuntee pikapuoliin olonsa melko tukalaksi.

AIKAISEMMAT EPÄONNISTUMAT

Mikään salaisuus ei ole, että talouspakotteita vastustavat ennenkaikkea ne, joiden mielestä etuoikeutettujen piirien harvainvalta on sallittu ja toivottavaakin, kunhan sitä toteutetaan jossakin määrin säädyllisellä tavalla.

Tämä selittää esimerkiksi sen, miksi entisen Kansainliiton talouspakotteet epäonnistuivat surkeasti Mussolinin Italiaa vastaan Etiopian sodan ja raiskauksen päivinä ennen toista maailmansotaa. Vika ei silloin ollut siinä, että Kansainliitto yritti talouspakotteiden avulla saada Italian luopumaan julmasta hyökkäyssodastaan, vaan siinä, että juhlallisesti tehdyistä päätöksistä huolimatta Italia sai ostaa ja myydä tavaraa ikäänkuin mitään ei olisi tapahtunut.

KÄYTÄNTÖÖNPANO RATKAISEVA

Tältä pohjalta katsoen YKn turvallisuusneuvostossa nyt tehty päätös vaikka se heikkenikin tämän kompromissin ansiosta, on lopullisesti "hyvä" tai "huono" vasta sitten kun nähdään, miten jäsenvallat siihen suhtautuvat.

Jos asiaan suhtaudutaan, kuten on suhtautunut esimerkiksi Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Nasser julistamalla, että Suezin kanavan läpi ei saa kuljettaa mitään Rhodesiassa tuotettua tai Rhodesiaan menossa olevaa tavaraa, silloin tämä kompromissipäätös muodostuu käytännölliseksi keinoksi rotusyrjintää vastaan.

Jos kuitenkin suhtaudutaan siten, kuten menettelee Britannian konservatiivipuolueen Rhodesian "lobbyn" johtaja, Julian Amery etsiessään tekosyitä ja pakoportteja Rhodesian talouspakotteita vastaan, niin silloin tämä päätös ei ole sen paperinkaan arvoinen, mille se on kirjoitettu.

Ratkaiseva tekijä ei siis ole meidän mielestämme turvallisuusneuvostossa hyväksytyn päätöslauselman sanamuoto — niin tärkeä tekijä kuin se onkin — vaan se, miten maailman valtiot ryhtyvät talouspakotteita toteuttamaan Rhodesiaa vastaan.

Hyväksytyn päätöslauselman yksi tärkein kohta on käsittääksemme se, missä kehoitetaan Englantia "ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin kapinallisten vallan ja Rhodesian vähemmistövallan lopettamiseksi."

On tyydytyksellä todettava, että yhdessä turvallisuusneuvoston muiden jäsenten kanssa Britannian edustaja äänesti tämän suosituksen hyväksymisen puolesta. Toivottavaa siis on, että Harold Wilsonin työväenhallitus olisi tässä asiassa "puheittensa mittainen". Toisaalta on muistettava, että Englannin arvovalta ja maine joutuu nyt kovalle koetukselle, ellei pääministeri Wilson huomioi maailman yleisen mielipiteen toivomuksia tässä asiassa.

Ghanan presidentti Kwame Nkrumah suositteli lehtimiehille viikko sitten perjantaina Accrassa antamansa haastattelulausunnon yhteydessä "aloitteentekoa" afrikkalaismaille nimenomaan siksi, kun Britannia ei ole ryhtynyt mihinkään sotilaallisiin toimenpiteisiin Rhodesian kapinan kukistamiseksi. "Olen vakuuttunut siitä, että Afrikan valtojen on varallista odottaa enää Englannin tekevän velvollisuutensa tässä kysymyksessä", hän sanoi. Muistaa myös tulee, että hänen lausuntonsa heijastaa ennenkaikkea afrikkalaismaiden yleistä käsitystä tässä asiassa. Mikäli pääministeri Wilson pyrkii vitkastelemaan tai kiertämään YKn turvallisuusneuvoston päätöksen toteuttamisessa, se tulee varmasti vaikuttamaan kielteisesti tavalla maailman yleiseen mielipiteeseen.

Turvallisuusneuvoston hyväksymän päätöslauselman tärkeimmässä kohdassa kehoitetaan kaikkia valtioja pidättymään sellaisesta toiminnasta, joka auttaisi tai rohkaisi Rhodesian laitonta hallitusta. Jäsenvaltioita pyydetään lopettamaan aseiden ja muiden sotilaallisten tarvikkeiden vienti Rhodesiaan ja tekemään voitavansa katkaistaakseen taloudelliset suhteensa Rhodesiaan. Tässä yhteydessä mainitaan nimenomaan polttoöljyn ja bensiinin viennin lopettaminen Rhodesiaan.

Kuten sanottu, ratkaisevan tärkeätä on nyt lähiviikkojen aikana se, kuinka tunnontarkasti tätä päätöstä noudatetaan ja toteutetaan.

Tapaus Landreville

Lukeutuen niihin, jotka eivät ole koskaan olleet tyytyväisiä siihen kun tuomari Leo Landreville voi häntä vastaan nostetuista vakavista korruptiosyytöksistä huolimatta jatkaa edesvastuullista tuomarin toimen täyttämistä, me tervehdimme lakimies Allan Lawrencen julkisesti esittämää vaatimusta, että Ylä-Canadan lakimiesyhdistyksen oikeusministeriölle lähettämä luottamuksellinen kirje tuomari Landrevillestä julkaistaisiin suuren yleisön hävitäksi.

Totta on, että alustavien kuulustelujen jälkeen tuomari Landreville vapautettiin "riittämättömien todisteiden" perusteella, kuten tiedotettiin. Häntä syytettiin kunnallisesta korruptiosta ja salavehkeilystä, eli siitä, että hän oli vastaanottanut Sudburyn pormestarina ollessaan täältä silloin liikennöimisoikeutta anoneelta Northern Ontario Natural Gas Co:n 7,500 osaketta, mistä hän sai $117,000 voitot, sijoittamatta yhtään senttiä omia rahojaan tähän "yritykseen".

Hämmästyttävältä tuntuu tässä yhteydessä myös oikeusministeri Lucien Cardinin maanantai-iltana antama lausunto, että tuomari Landreville on kieltäytynyt esittämästä erohakemusta, vaikka oikeusministeri oli sitä tekoa hänelle suositellut jo viime syyskuussa.

Jos oikeusministeriö katsoo, että mr. Landreville on sopimaton tuomarin toimeen, ja jos tuomari Landreville kieltäytyy kuitenkin erohakemuksen esittämisestä, silloin ei hallituksella ole totta totisesti muuta keinoa kuin erottaa hänet virastaan. Niin menetellään kaikissa työ- ja toimipaikoissa.

Kokonaan aiheettomia ovat mielestämme oikeusministeri Cardinin selitykset, että Landrevillen julkinen tuomitseminen "alentaisi yleisön luottamusta hallituselimiin ja erikoisesti oikeuslaitokseen".

Päinvastoin on asia. Jos mr. Landreville saa kaiken tämän jälkeen olla edelleen tuomarin virassa, se tulee alentamaan enemmän kuin mikään muu hallituksen ja oikeuslaitoksen arvovaltaa.

RANSKAN JA USA:n KAUPPA KRIISITILASSA

USAn ja Ranskan väliset kaupalliset suhteet ovat yllättäen kärjistyneet asteelle, jossa on jo selvää suuren kauppasodan tuntua. Kiista on kytenyt jo puolisen vuotta, mutta pääsi julkisuuteen vasta jokin päivä sitten. Ranskalainen Le Nickel-yhtymän, joka on alallaan maailman toiseksi suurin, pääjohtaja M. J. Gillard syytti USA:ta törkeästä diskriminoimisesta, kun se on kieltänyt sellaisen ranskalaisen teräksen maahan tuonnin, missä on käytetty kuubalaista nikkeliä. Kun puolivalmisteissa ja valmiissa tuotteissa käytetyn nikkelin alkuperää on mahdoton todistaa, merkitsevät USAn hallituksen tulliviranomaisille antamat valtuudet sitä, että ranskalaiset autot, koneet ja kaikki muutkin tuotteet, joissa on vähänkin nikkeliä, voidaan asettaa tuontikiellon alaiseksi.

Ranska on tähän asti saanut nikkelinsä pääasiassa Uudessa Kaledoniassa sijaitsevilta kaivoksiltaan. Mutta suuren kuivuuden johdosta sikäläisen suuren voimalaitoksen, joka on antanut nikkelikaivoksille voimaa, käynti on pysähtynyt. Le Nickel-yhtymä kääntyi viime keväänä USAn hallituksen puoleen ja pyysi saada ostaa ylihinnoilla nikkeliä USAn ylijäämävarastoista. USAn hallitus kieltäytyi kaupasta viitaten siihen, että USAn strategisia varastoja koskevat määräykset estävät niin suurien nikkelimäärien, joita Le Nickel-yhtymä oli toivonut, myymisen yhdelle asiakkaalle.

Le Nickel-yhtymä, jolla oli suuria nikkelisitoumussopimuksia, kääntyi Kuuban puoleen ja solmi sen kanssa viime kesänä 3-vuotisen sopimuksen, jonka mukaan Kuuba toimittaa yhtiölle vuosittain 5,000 tonnia nikkeliä. Myöhemmin USA epäsi kuuden ranskalaisen laivan purkauksen, jotka olivat tuomassa USAhan jalostettua terästä, joissa USAn väittämän mukaan olisi käytetty kuubalaista nikkeliä.

Le Nickel-yhtymän Kuubasta ostama nikkeli on tosin peräisin Nicaron kaivoksesta, joka oli amerikkalaisten hallussa, mutta jonka Castro kansallisti 1960. USAn Le Nickel-yhtymää vastaan kohdistama tuontikielto on kuitenkin vain tekosyy, sillä monet eurooppalaiset maat ostavat Kuubasta nikkeliä, jota käytetään mm. sellaisiin tuotteisiin, joita ao. maat vievät USA:han. Le Nickel-yhtymään kohdistettu diskriminaatio on osana siitä taloudellisesta painostuksesta, jota USA harjoittaa saadakseen Ranskan nöyrtymään yhteismarkkinoita ja Kennedyn kierrosta sekä Atlantin uudistamista koskevissa kysymyksissä. USAn tulliviranomaisilla on nyt täydet valtuudet estää minkä tahansa ranskalaisen tuotteen maahan tuonti, mikäli siinä on tilkkanenkin nikkeliä. Jännittyneenä odotetaan, miten pitkälle USA jännittää jousta ja mitkä ovat Ranskan vastatoimenpiteet.

CIA kirjoitti vakoilumuistelmat

Moskova. — Amerikkalaisissa ja englantilaisissa lehdissä on viime aikoina ollut sarja Greville Wynnen Neuvostoliiton vastaisia lausuntoja, saman Wynnen, joka oli Oleg Penkovskin kanssarikollinen Moskovassa paljastuneessa vakoiluskandaalissa, kirjoittaa Pravda.

Wynne mainostaa Englannissa ja Amerikassa ns. Penkovskin muistelmia, jotka kuitenkin on laadittu siinä määrin karkeasti, että kaikki itseään kunnioittavat englantilaiset lehdet ovat sen havainneet.

Sanomalehti Guardian esimerkiksi toteaa, ettei Penkovskin muistelmien venäläistä käsikirjoitusta ole olemassa ja että kirjan on saattanut kirjoittaa vain CIA. Tässä CIA on kuitenkin tehnyt lännelle karhunpalveluksen, toteaa Evening Standard. Muistelmissa on niin runsaasti kaikenlaisia naurettavia väitteitä ja kömmähdyksiä, että sekin jo todistaa kirjan olevan alusta loppuun saakka pelkkää väärennystä.

Hermansonin tarjous sos.demeille

Tukholma. — Olemme ilmoittaneet olevamme valmiit neuvottelemaan milloin tahansa työväenliikkeen muiden ryhmien kanssa siitä, miten Ruotsin työväenliikkeen tulisi menetellä estääkseen asioita kehittymästä samalla tavoin kuin Norjassa, sanoi Ruotsin kommunistisen puolueen puheenjohtaja C. H. Hermansson sunnuntaina Tukholmassa pitämässään puheessa.

Kokouksen olivat järjestäneet Suur-Tukholman kommunistit. Työväentalossa oli yleisöä melkein salin täydeltä.

— Pääministeri Erlander kysyi kommunisteilta valtiopäivien lähetekeskustelussa, kannattavatko he yrityksiä työväenliikkeen yhtenäisyyden lisäämiseksi. Olemme antaneet tähän kysymykseen varman myöntävän vastauksen, sanoi Hermansson — Olemme valmiit uhrauksiin saadaksemme aikaan työväenliikkeen piirissä yhteistyön, joka on välttämätön ei ainoastaan porvariston hyökkäyksien torjumiseksi, vaan ennen muuta yhtyneen työväenliikkeen aseman edistämiseksi. Valitamme, että tietyt sosialidemokraattiset piirit näyttävät haluavan torjua tarjouksemme.

MAL tuomitsi Smithin "itsenäistymisen"

Praha. — Maailman ammattiyhdistysten liiton sihteeristö antoi viime viikolla julkilausuman, jossa tuomitaan Rhodesian yksipuolinen julistaminen itsenäiseksi Smithin rotusortoa harjoittavan hallituksen toimesta, ilmoittaa uutistoimisto CTK.

MAL luokitteli tämän Smithin hallituksen toimenpiteen hyökkäykseksi Zimbabwe-kansaa ja Afrikan kansojen vapaustaistelua vastaan. Julkilausumassa korostetaan, että tällä teolla Rhodesian rotukiihkoilijat ovat muodostaneet maailman rauhalle vaarallisen uuden jännityksen pesäkkeen.

Julkilausumassaan MAL tuomitsi Englannin hallituksen siitä syystä, että se pyrkii kieltäytymään vastuusta, jossa se on Rhodesiassa syntyneestä tilanteesta, ja on päättänyt ryhtyä Smithin hallitusta vastaan vain tehottomiin finanssi- ja poliittisiin pakotteisiin.

MAL tervehti julkilausumassaan kaikkia Afrikan kansoja, jotka aktiivisesti kannattavat Smithin rotukiihkoisen hallituksen mielivaltaa vastaan suunnattuja toimenpiteitä.

SS-kenraali hyökkää

Äskettäin alkoi Dusseldorfissa rakennusurakoitsija Heinz Lammerdingin nostama syytejuttu Die Tat-lehden toimittajaa Werner Sternsenbachia vastaan. Kantaja valittaa lehden erään kirjoituksen loukkaavan hänen "hyvää nimeään ja sotilaskunniaansa'. Mainitussa kirjoituksessa kerrottiin, että ranskalainen sotaoikeus tuomitsi aikoinaan Lammerdingin poissaolevana kuolemaan.

Tämä nykyisin hyvinvoipa dusseldorfilainen porvari oli sodan aikana Das Reich-nimisen SS-divisioonan komentaja. Perääntyessään Ranskasta vuoden 1944 kesäkuussa Das Reich-divisioona Lammerdingin käskystä teloitti tutkimatta ja tuomiotta 99 panttivankia Tullen kauppalassa. Myöhemmin samat SS-miehet polttivat elävänä Oradourin kylän kirkkoon ajamansa kylän asukkaat, 648 ihmistä, joista 267 lasta, ja tuhosivat koko kylän.

Vaikka ranskalainen sotaoikeus tuomitsikin SS-kenraalin kuolemaan onnistui tämän välttää tuomio. Muutaman vuoden hän asui Länsi-Saksassa väärällä nimellä, kunnes pääsi varmuuteen siitä, että Bonnin vallanpitäjät suojelevat tehokkaasti entisiä natsilaisia murhaajia joutumasta rangaistaviksi. Länsi-Saksan hallitus ei luovuttanut SS-divisioonan entistä komentajaa ranskalaisille viranomaisille, ja vuonna 1964 Dortmundin yleinen syyttäjä lopetti Tullen ja Oradourin sotarikosten tutkimisen.

Silloin Lammerding aloitti hyökkäyksen. Eikä hän sattumalta valinnut hyökkäyksensä kohteeksi vastarintaliikkeeseen osallistuneiden fasisminvastustajien lehteä Die Tatia. Milteipä ainoan julkisen fasisminvastaisen lehden suun tukkiminen on Lammerdingin ja hänen takanaan olevien natsien pyrkimyksenä. Siinä mielessä Dusseldorfin oikeusjuttu on eräänlainen poliittinen ilmapuntari, joka osoittaa Länsi-Saksassa vallitsevan poliittisen ilmapiirin painostavuuden. Tosin jutun käsittelyn jatko on lykätty joulukuuhun. Ehkäpä Bonnissa aiotaan tunnustella miten yleinen mielipide omassa maassa ja ulkomailla suhtautuu tähän häpeälliseen oikeusjuttuun, jossa hirttäjä ja sotarikollinen esiintyy syyttäjänä. Neuvostoliittolaisten vastauksena siihen on kuitenkin, että Lammerdingin on vastattava täydelleen Tullen ja Oradourin rikoksistaan.

Valmetille 6 asuntolaivan tilausta NLsta

Moskova. — Valmet OY:n pääjohtaja Olavi Mattila allekirjoitti viime viikolla Moskovassa neuvostoliittolaisen Sudo-import-yhtymän edustajan kanssa sopimuksen kuuden asuntolaivan toimittamisesta Neuvostoliittoon vuosina 1969—1970 Rakennettavat asuntolaivat ovat 4,000 tonnin aluksia. Kaupan arvo on 45 milj. nykymarkkaa.

Jo kevätkaudella Valmet teki sopimuksen 9 samanlaisen asuntoaluksen toimittamisesta. Nyt päätetyn kaupan puitteissa toimitettavat alukset rakennetaan Valmetin Katajanokan telakalla.

GENEVEN MAIDEN SUOJELTAVA LAOSIA

Moskova. — Neuvostoliitto on ehdottanut, että Geneven kokouksen puheenjohtajamaat Neuvostoliitto ja Englanti tuomitsisivat yhdessä Yhdysvaltain aggressiiviset sotatoimet Laosissa ja varoittaisivat Yhdysvaltain hallitusta niistä vakavista seurauksista, joihin näiden tekojen jatkaminen voi johtaa.

Virallisesti on ilmoitettu, että Neuvostoliiton ehdotus puheenjohtajamaiden yhteisestä kirjeestä Geneven kokouksen osanottajamaille jätettiin marraskuun 18 pnä.

Ehdotukseen sisältyy kehotus Yhdysvaltain hallitukselle "Lopettaa välittömästi Laosin pommittaminen, vetää pois Laosista sotilashenkilökuntansa ja sotilasluontoisissa tehtävissä toimivan henkilökuntansa ja olla käyttämättä Laosin aluetta avuksi Vietnamin sodan laajentamisessa ja provokatiotoiminnassa Vietnamin demokraattista tasavaltaa vastaan.

ENGLANTI TORJUU

Lontoo. — Englanti torjuu Neuvostoliiton ehdotuksen, että nämä kaksi maata tuomitsisivat yhdessä Yhdysvaltain hyökkäystoimet Laosissa, ilmoitti ulkoministeriön edustaja maanantaina.

L-Saksa ja Englanti lisäävät ministeriyhteyksiä

Lontoo. — Länsi-Saksan ja Englannin ulkoministerit päättivät periaatteessa lisätä maiden välisiä yhteyksiä ministeri- ja yleisellä tasolla sanoivat arvovaltaiset lähteet Lontoossa perjantaina.

Länsi-Saksan ulkoministeri tri Gerhard Schöder aloitti keskustelunsa englantilaisen virkaveljensä Michael Stewartin kanssa viime viikon perjantaiaamuna käytyään sitä ennen tapaamassa pääministeri Harold Wilsonia.

Englannin ja Länsi-Saksan yhteyksien lisääntyminen koskee Euroopan ja muiden kansainvälisten kysymysten kehittämistä, sanoivat lähteet.

Ulkoministerit keskustelivat ensimmäisessä neuvottelussa perjantaiaamuna länsiliittoutuneiden ydinvoimien jakaantumisesta.

Maailman turuilta

PRINSSI PHILIP NEUVOSTOLIITTOON

Lontoo. — Neuvostoliiton hallitus kutsunee lähiaikoina prinssi Philipin viralliselle vierailulle Neuvostoliittoon, ilmoitti hiljattain Daily Express viitaten Lontoon itä-eurooppalaisista diplomaattipiireistä saatuihin tietoihin.

Edinburghin herttua on tuonut kahdessa julkisessa lausunnossaan ilmi, että hän olisi halukas tekemään tällaisen matkan. Vierailu olisi ensimmäinen laatuaan vuonna 1917 pättyneen Venäjän vallankumouksen jälkeen.

Lehti arvelee, että vierailu voisi parantaa idän ja lännen suhteita, vaikkei sen aikaina käytäisikään korkean tason poliittisia neuvotteluja.

Erhardin saneeraus aiheuttaa kovan kilpajuoksun

Viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana hinnat ovat nousseet Länsi-Saksassa 4 prosenttia, mutta nyt hintavyöry on lähtemässä liikkeelle ennen näkemättömässä laajuudessa. Länsisaksalaisten perheenemäntien on maksettava kaikesta, varsinkin elintarvikkeista, tuntuvasti enemmän kuin aikaisemmin. Syynä tähän uuteen hinnankorotusvyöryyn on hallituksen ensi vuoden budjetin saneerausohjelma, mikä merkitsee myös tuntuvia hintojen ja verojen korotuksia. Myös EECn kriisi mainitaan varsinkin maataloustuotteiden hintojen nostajana. Tämän lisäksi syytetään vähittäiskauppaa, että se on kiirehtinyt nostamaan hintoja jo nyt ennen kuin saneeraustoimenpiteisiin on ryhdytty.

Jo nyt liikkeelle lähtenyt hinnan korotusvyöry koskee ensi sijassa hedelmiä, vihanneksia, kasvis- ja lihasäilykkeitä, lihaa ja munia. Korotusvuoroaan odottavat alkoholijuomat (oluen hinta on jo noussut) tupakka ja polttoöljy. Vähittäiskauppa on ilmoittanut pesevän kätensä hinnankorotuksien suhteen, joista se syyttää hallitusta ja EECn kriisiä. Useat länsisaksalaiset lehdet syyttävät kuitenkin vähittäiskauppaa, joka kovaäänisyydellään yrittää kääntää syyllisyyden tunteen itsestään pois ja on päättänyt hyötyä useista ensi vuoden alusta voimaan astuvista hinnan korotuksista ja joulumarkkinoilla. Jo nyt alkanut hinnankorotusvyöry nostaa vastalausemyrskyn uuteen huippuun, kun hallituksen saneerausohjelma tulee parlamentin käsiteltäväksi ennen joulua. Länsisaksalaiset ovat saaneet nyt paljon vakavampaa ajateltavaa kuin autot ja etelän matkat, toteavat tarkkailijat.

150 hiilikaivosta suljetaan Englannissa

Lontoo. — Englannin kaivosministeriö ilmoitti viime viikolla noin 150 hiilikaivoksen sulkemisesta Englannissa seuraavien kahden—kolmen vuoden kuluessa sen vuoksi, ettei niissä ole enää louhimisen varaa tai että ne ovat kannattamattomia.

Yli puolet työttömiksi jäävistä 120,000 kaivostyöläisestä otetaan työhön muihin kaivoksiin.

"Hän on todella mainio tyttö — mutta meidän täytyy kertoa hänelle joko enemmin tai myöhemmin niistä ennakkoluuloista, mitkä nousevat tyttöjen eteen suurliitoissa."

PÄIVÄN PAKINA

NAISMAAILMASTA

Varsinkin miesten kannalta katsoen tyttäret ovat yleisesti puhuen kaikkialla samanlaisia, mutta yksilöinä hyvinkin paljon erilaisia.

Niin ovat myös erilaisissa olosuhteissa asuvien, erilaisten ympäristöjen kasvattamien ja eri yhteiskuntapiireihin lukeutuvien naisten henkilökohtaiset "maailmat" ja "katsomukset" yhtä paljon erilaisia kuin ovat toisistaan poikkeavia vastaavanlaisten miestenkin "maailmat" ja "katsomukset".

Pöydällämme on näitä rivejä naputellessa useita uutisleikkeleitä naisten elämästä.

Yksi niistä on aina Roomasta asti.

Siinä kerrotaan Madame Nhun elämästä. Kuten muistetaan Madame Nhu tuli julkisen elämän valokeilaan silloin kun "isot pojat" päättivät Saigonissa vaihtaa "käyttökelpoista aasia" ja hänenkin miehensä lähetettiin yhdessä sikäläisten diktaattorihallitsijan kanssa "paremmille metsästysmaille".

Mainitussa uutistiedossa kerrotaan madame Nhun asuvan nyt palvelijoineen 15 huoneen huvilassa Vitinian tuntumassa Rooman ja meren välimaalla, Vatikaanin lähettyvillä.

Mielenkiintoista tässä uutistiedossa on maininta, että madame Nhu elää "yksinkertaisesti' ja "säästäväisesti", sekä "eristettynä" ja "vaiteliaana".

Mutta jutun lopussa sanotaan kuitenkin, että madame Nhu tykkää vieläkin kamerojen napsutuksesta, eikä siis halua antaa haastattelua sanomalehdille ilman ettei niiden yhteydessä julkaista myös hänen kuvaansa.

Niin, ja näissä haastatteluissa on lisäksi omat ehtonsa, sillä valokuvauksesta madame Nhun sanotaan ottavan $1,000 hinnan sekä valokuvalla varustetusta haastattelusta $1,500 hinnan. Mitä muita taksoja hänellä ehkä on, siitä ei mainita.

Tämän "vaatimattomampaa' ja "eristetympää" elämää ei tuskin voida kuvitella "haisusosaiitin" madamelta.

* * *

Toista maata on kuitenkin Rhodesian entisen pääministerin, Garfield Toddin vasta 22 vuotias journalisti tytär Judith Todd, joka on julkisesti arvostellut Smithin "itsenäisyysjulistusta" ja ehdottanut, että Britannia lähettäisi kansojen yhteisön "valkoihoisia" sotilaita Rhodesiaan. Kaiken pesuksi hän meni itse "karhun pesälle", eli Salisburyyn, missä Judith-neitosen kerrotaan toistaneen lausuntonsa, että Britannian pitäisi lähettää "valkoihoisia sotilaita" Rhodesiaan, koska, kuten hän sanoo, "voimakeinoja voidaan nyt käyttää (menestyksellisesti) ilman verenvuodatusta".

Meille sanottanee, että hyvä on entisen pääministerin tyttären puhua, sillä hänellä on isoisia ystäviä.

Epäilemättä ystävyyksillä ja muilla "suhteilla' on tärkeä merkitys. Mutta muistaa tulee, että Judithin isä on myös jonkinlainen "musta lammas" jolta Rhodesian nykyinen hallitus on kieltänyt vapaan liikuntaoikeuden.

Judith Toddilla ei siis voi olla mitään ennakkotakeita siitä, että hän saa esiintyä vapaasti siellä, missä toisilta lyödään suu tukkoon.

Sellaisia tyttäriä voidaan kunnioittaa huolimatta lainkaan siitä, vaikka ovatkin lähtöisin yhteiskunnallisen raja-aidan "toiselta puolen".

* * *

Berkelleysta, Kaliforniasta saapuneessa New York Timesin uutistiedossa kerrotaan 21 vuotiaasta tyttärestä, jonka nimi on Bettina Apthekar. Hän on Yhdysvaltain kommunistisen puolueen yhden tunnetuimman teoreetikon Herbert Apthekerin tyttö.

Mainitussa uutistiedossa kerrotaan, että kun Bettina-tyttärelle oli tiedoitettu Yhdysvaltain korkeimman oikeuden päätöksestä, että kommunistien rekisteeraamista vaativa lakitekele on perustuslakivastainen, niin hän oli sanonut: "Mainiota. Se on mainiota."

Näin varmaan ajattelevat lukemattomat muutkin amerikkalaiset, niin kommunistit ja heidän kannattajansa kuin kommunismin periaatteelliset vastustajatkin joille kansalaisvapaus on rakas ja tärkeä asia.

Tässä mielessä Bettina-tyttö ei ole juuri sen kummallisempi kuin muutkaan ajattelevat amerikkalaiset ja canadalaiset.

Mutta tietoisina siitä, että nyt perustuslakivastaiseksi tkeleeksi/ julistetun lain mukaan hänelle olisi voitu siitä antaa raskaita sakkoja ja kovia vankilatuomioita, tämä nuori nainen sanoi julkisesti The Daily Californian-nimisen ylioppilaslehden julkaisemassa artikkelissa jo muutama viikko ennen k.o. lakitekeleen romuuttamista, että hän on kommunisti, ja että "Minä olen ollut useita vuosia kommunisti, olen nyt ja aion pysyä kommunistisen puolueen jäsenenä."

Bettina Aptheker sanoi lisäksi, että vuonna 1950 Yhdysvalloissa hyväksytyn subversiivisen toiminnan kontrollilain mukaan, mikä on nyt perustuslakivastaiseksi todettu, hänen "velkansa" hallitukselle on — siitä kun hän "on ollut ja on kommunistisen puolueen jäsen" — $12,150,000 ja 5,075 vuotta vankilapalvelua". Tämä siitä kun hän ei ollut nyt romuutetun lain mukaan rekisteröinyt itseään.

Mitä tähän lisätään, se on oikeastaan pahasta. — Känsäkoura.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — August Rasanen haudattiin täällä viime tiistaina marraskuun 23 päivänä ja hautajaiskahvi juotiin Hoito-ravintolassa hänen muistolleen. Hän oli syntynyt Suomessa ja kuoli t.k. 19 pnä ollen kuollessaan 85 vuotias. Rasanen oli tullut Port Arthuriin v. 1912 ja asunut Sunshinen farmiseudulla, työskennellen myös metsätyömailla. Sunshinessa oli hän CSJ:n jäsenyydessä ja myös metsätyöläisten uniossa. Viime vuosina vanhuus ja sairaus pakoitti hänet sairaalaan ja sieltä Dawson vanhainkodin sairasosastolle. Jälkeen jäi tytär Vera Neuvosto-Karjalaan ja lastenlapsia. Myös sisko Ida ja kaksi serkkua Torontossa, poikapuoli ja muita sukulaisia Yhdysvalloissa.

* * *

Martha Elisabeth Lunki kuoli tk. 21 p. kotonaan. Hän oli syntynyt Siikajoella Suomessa ja oli kuollessaan 82 vuotias. Tänne oli hän saapunut 54 vuotta sitten. Lähinnä suremaan jäi tytär, mrs. Martha Boyd, 4 lastenlasta, veli Suomessa, samoin muita sukulaisia.

* * *

Kymmenen ulkomaalaista rahtilaivaa ottivat lastin yhdellä kertaa Port Arthurin satamassa viime viikolla; 7 viljalastin ja kolme muuta tavaraa. Se oli ennätys alallaan.

* * *

Norman Carrier, 17-vuotias koululainen, Port Arthurista, sai surmansa viime sunnuntaina kun hänen ohjaamansa auto luisti pois tieltä Hilldale Roadin mutkassa Port Arthurin laidassa.

* * *

Peuran jalan leikkaus onnistui, selittivät Fort Williamin Chippewa puiston virkailijat. Kaupungin eläinklinikassa nukutettiin peura ja murtuneeseen luuhun pantiin metallipala. Nyt on peura jo paranemassa.

* * *

Joulun edellä juhlimista varten järjestää CSJ:n Port Arthurin osasto kabarettitanssit. Osaston kokouksessa tehdään yksityiskohtaiset järjestelyt, mutta Hilma Ahlfors on hankkinut asianmukaisen lupapaperin ja tilannut tiketit kokouksessa jaettavaksi. — ATH.

Kauneimmat

MUISTOJEN KUKAT

edesmenneen ystävämme

August Ojanperän

MUISTOLLE

Hänen muistoaan kunnioittaen.

Piispaset
Aino ja Lauri Koski
Hellen ja Bill Sundholm
Anni Setälä
Lempi Riekko
Elina ja Arvi
Pirkko ja Bill Salminen
Eugene, Maiju ja Evert Mäenpää

Whitefish ja Beaver Lake, Ont.

Ruotsin teollisuusnäyttely Pekingiin

Tukholma. — Ruotsin teollisuusnäyttely pidetään Pekingissä lokakuussa 1967. Teollisuusnäyttelyn järjestelyistä vastaavat Ruotsin vientiyhdistys ja Ruotsin Peking-lähetystö.

Teollisuusnäyttelyn järjestämistä Pekingiin pitävät ruotsalaiset suotavana lähinnä sen takia, ettei Kiinan kanssa voida solmia kauppayhteyksiä tavanomaisin markkinointimenetelmin. Ruotsalainen vientiyritys, joka haluaa toimittaa tuotteitaan Kiinaan joutuu yleensä joko kirjoittamaan Kiinan valtion ulkomaankauppayhtymille tai lähettämään edustajansa Kiinaan. Kuluttajain kanssa ei juuri koskaan pääse yhteyteen.

Ruotsi toimittaa Kiinaan nykyisin etupäässä selluloosaa, paperia, rautaa ja terästä, mutta Kiina lienee halukas ostamaan myös ruotsalaisia teollisuus- ja maatalouskoneita. Ruotsalaiset kulutustavarat sen sijaan tuskin kiinnostavat kiinalaisia. Kiinaan voitaisiin toimittaa lähinnä maatalouden, kaivosteollisuuden ja keinolannoiteteollisuuden koneita, erilaisia kojeita, talonrakennus- ja muita teknillisiä aluksia.

Kiinan ulkomaankaupassa on tavaranvaihto Neuvostoliiton ja muiden Itä-Euroopan maiden kanssa viime vuosina vähentynyt, kun taas tavaranvaihto Länsi-Euroopan ja Japanin kanssa on lisääntynyt.

Kauneimmat

MUISTOJEN KUKAT

edesmenneen ystävämme

August Ojanperän

muistolle

Alina ja Vili Eklund
Impi ja Frank Tomuila
Ida ja Oscar Männistö
Senja ja Edwin Suksi

Sudbury Ontario

Katsaus Vihtorin harha-askeleista

Port Arthur, Ont. — Marraskuun 13 päivän iltana saatiin taas pitkästä aikaa nähdä hauska ja mukaansa vetänyt näytelmä Vihtorin harha-askel. Katsojia oli saapunut koko runsaasti ja kovin näyttivät olevan esitykseen tyytyväisiä. Sanoa täytyykin, että jokainen oli tehtävänsä tasolla. Yhä uudelleen ja uudelleen saivat esittäjät raikkaita suosionosoituksia osakseen. Koska en aio ensinkään arvostella yksilöitä, niin sanon vain, että esittäjät olivat prikulleen tehtävänsä tasolla ja roolit osattiin mainiosti.

Olihan siinä montakin hankaluutta ennen kuin se näytelmä saatiin esityskuntoon kun oli roolejakin vaihdettava vielä ihan lopputingassa, mutta henkilöt jotka viime hetkellä olivat ottaneet osansa esittääkseen, onnistuivat aivan mainiosti. Kiitos siis Toiviolle ja Hazelille kun niin pienessä harjoitteluajassa olitte saaneet luoduksi niin mainiot esitykset.

"Vihtori" oli ihan paikallaan joten hänelle kuuluu kiitos mutta erikoiskiitos kuuluu näytelmän ohjaajalle Marthalle, sillä hän sentään suuremman työn sai siinä tehdä. Näytelmä esitettiin niin reippaasti, että siihen ei jäänyt mitään korjaamisen varaa, vaan olisi suurena toivona, että saataisiin taaskin pian nähdä jotakin uutta ramppivalossa.

Nuorisolle etenkin tekisi mieleni sanoa, että ottakaapa kursia ja tulkaa ihan tosimielessä näytelmiin. Se on jotakin huvittavaa ja kun siinä useamman kerran esiintyy, niin se vetää puoleensa ja tuo uutta innostusta mukaan. Meidän osastomme näyttelijät ovat vuosikymmeniä vieneet tätä kulttuurityötä eteenpäin, vaan osa tulee jo väsyneeksi ja siksi olisikin saatava uutta raikasta ja nuorta voimaa mukaan. Tietenkin me vanhempi väki pysyttelemme vielä mukana siksi kun siihen on mahdollisuutta, mutta niin halusta tahdottaisiin saada teitä nuoria mukaan. Kun vanhemmista aika jättää, niin te otatte tehtävät heidän paikkansa ja veisitte tätä vuosikymmeniä vaalittua kulttuurityötä eteenpäin.

Vielä lopuksi sanon, että hyvää innostusta edelleenkin näyttämötyön edistämiseksi. Kun nyt seuraavan kerran näytelmään osia tarjotaan nuorisollemmekin, niin älkää pistäkö vastaan vaan tulkaa mukaan ja näin yhteisvoimin nuoret ja vanhemmat vievät tätä yhteistä kulttuurityötä eteenpäin.

Siis vieläkin kiitos kaikille esittäjille hyvästä työstä ja seuraavassa näytelmässä taas varmasti saamme esityksen onnistumiseksi. Vielä ei ole tietoa mikä näytelmä on seuraava, mutta tilattu niitä on jo useitakin, että taas joulun jälestä alkaa uudet harjoittelut jos ei jo ennenkin. Siis jätänkin teidät kaikki siihen mennessä kuulemiin ja näkemiin ja seuraavassa näytelmäharjoituksessa tavataan.

Kiitoksia, TAS.

Suomi Euroopan suurin paperipuun tuottaja

Suomi on nyt paperipuun suurin tuoja Euroopassa oltuaan vielä muutama vuosi sitten paperipuun johtava vientimaa, todettiin Euroopan talouskomission puutavarakomitean viimeksi pidetyssä istunnossa Genevessä.

Tarkistetun arvion mukaan kuluvan vuoden paperipuun tuonti Euroopassa ylittäisi vuoden 1964 huipputason noin kolmella prosentilla ja kohoaisi 10,4 milj. kuutiometriin. Suurimmista muutoksissa mainittiin Suomen tuonnin kasvu 74 prosenttia 1.95 miljoonaan kuutiometriin sekä Länsi-Saksan ja Norjan tuontimäärien väheneminen.

Jäsenmaiden markkinaennusteiden mukaan näyttää ilmeiseltä, että paperipuun markkinoiden yleiskehitys ensi vuonna noudattaa kuluvan vuoden linjaa kulutuksen arvioidaan nousevan hieman enemmän kuin tänä vuonna eli 7 prosenttia, ja saavuttaman 118 miljoonan kiintokuutiometrin tason. Suurimpien lisäysten odotetaan tapahtuvan Ruotsissa (9 pros.), Neuvostoliitossa (9 pros.) ja Suomessa (5 prosenttia).

Erikoistarjous

"Valitut Palat"

alennetulla hinnalla — ainoastaan **$2.97** vuosikerta, uudet tilaukset tai uudistukset.

Tilauksia vastaanottaa:

Vapaus Publishing Co. Ltd.

B.O. Box 69, Sudbury, Ont.

Torpeedo vahingossa laituria kohti

Pearl Harbor. — Ydinasepohjuksilla varustetusta Goldsborough nimisestä hävittäjästä ammuttiin keskiviikkona vahingossa torpeedo, mikä laski kuitenkin räjähtämättä satamalaiturille.

USA:n laivaston puhemiesten tiedonantojen mukaan torpeedo katkesi kahteen osaan kun se iski laituriin, minkä vieressä mainittu hävittäjä oli ankkuroituna.

Hävittäjän laitosmiehistöön kuuluvat asiantuntijat purkivat myöhemmin torpeedon räjähdysosan.

70 m tuntinopeus Englannin teille

Lontoo. — Seitsemänkymmenen mailin tuntinopeus tulee neljän kuukauden ajaksi kokeilumielessä voimaan Britannian maanteillä, tiedoitettiin täällä keskiviikkona.

Autoilijain yhdistys ja autotehtaitten edustajat arvostelivat heti tätä hallituksen tiedonantoa sillä perusteella, että ne vastustavat kaikenlaisia nopeusrajoituksia maanteillä. Britannian suurimman autotuottajan, Fordin edustaja sanoi, että kaikki mikä rajoittaa autojen normaalista kehitystä, on turmioksi maalle, joka on riippuvainen niin suuressa määrässä ulkomaille viennistä kuin on Britannia.

Vierailijain kannalta katsoen Britannian maantiet muistuttavat kilparata ajoa: 60 mailin tuntinopeudella ajavien tulee pysytellä kuorma-autojen kanssa hitaan kulun ajokaistalla.

Suursakot USAn kom.puolueelle

Washington. — Yhdysvaltojen kommunistinen puolue todettiin viime perjantai-iltana syylliseksi siihen, että se ei ole rekisteröinyt itseään "Neuvostoliiton asian ajajaksi". Puolue tuomittiin $230,000 enimmäissakkoihin.

Tuomion julisti muuan amerikkalainen piirituomioistuin, johon kuului kahdeksan miestä ja neljä naista. Tuomioistuin harkitsi asiaa kaksi ja puoli tuntia ja selitti puolueen syyllistyneen kaikkiin syytteessä mainittuihin 23 kohtaan.

Vuoden 1950 sisäisen turvallisuuden asetus edellyttää, että puolue ja myös sen yksityiset jäsenet rekisteröivät itsensä "Neuvostoliiton asioiden ajajiksi". Puolueen sihteeri Gus Hall oli kuulemassa tuomion julistamista. Hän sanoi puolueen esittävän valituksen tuomion johdosta.

Piispoja uhataan kuolemalla Saksassa

Berliini. — Saksan evankelisen kirkon Oder—Neisse-linjaa käsittelevä muistio, jossa ehdotetaan luopumista aluevaatimuksista ja sovintoa Puolan kanssa, on saanut aikaan sen, että ainakin kolmea nimekästä länsisaksalaista piispaa on uhattu kuolemalla.

Piispat ovat saaneet murhauhkauksia sisältäviä nimettömiä kirjeitä jo viikon ajan. Kirjeiden oletetaan olevan pakolaisjärjestöjen äärimmäisyysainesten lähettämiä.

Kirkkoneuvoston puheenjohtaja Kurt Scharff ilmoitti, että kirkko aikoo lähiaikoina ottaa suoraan yhteyttä hallitukseen keskustellakseen muistiosta, koska hallituspuolue CDU/CSU ei ole ilmaissut olevansa valmis neuvotteluun kirkon kanssa. Muut liittopäivien puolueet ovat taipuvaisia mielipiteenvaihtoon, vaikka ne eivät tuekaan muistiossa esitettyjä ajatuksia. Sosialidemokraatit ovat myös liittyneet kirkon aloitteita vastustavien joukkoon. Puolueen varapuheenjohtaja Herbert Wehner arvosteli julkisesti Oder—Neisse-muistiota.

Jää rakennusaineena NL:ssa

Krasnojarsk. — Neuvostoliittolaiset asiantuntijat ovat sitä mieltä, että jäästä saattaa ikuisen talven alueella tulla yleinen rakennusaine. Taimyrin niemimaalla virtaavan Naljodnaja-jokeen on rakennettu pato, johon on käytetty jään ja mineraalihiukkasten seosta. Kokemuksia jään käytöstä rakennusaineena on saatu myös rakennettaessa Dudinkan satamaa, jonka laiturit ja suojapato ovat jäästä.

Pohjoisimmilla alueilla on rakennettu lukuisia maanalaisia ja päällisiä varastorakennuksia jäästä. Viime aikoina on ikuisesti jäätyneinä olevilla alueilla alettu rakentaa samasta aineesta jopa polttonestesäiliöitä.

Jään hyväksikäytön ongelmaa tutkivat mm. valtakunnalliset instituutit.

Asiantuntijat ovat esittäneet jopa sellaisen ajatuksen, että tätä erikoislaatuista materiaalia tulisi käyttää suuressa mitassa pohjoisten voimalaitosten rakentamisessa.

Armas Äikiä kuollut

Helsinki. — Lauantaina yllätti jälleen suruviesti maamme työväenliikkeen. Tällä kertaa oli Armas Äikiän vuoro, joka työmatkallaan menehtyi sydänkohtaukseen saaneena. Kuollessaan oli toveri Äikiä 61 vuoden ikäinen.

Toimittaja ja runoilija Armas Äikiä oli syntynyt 14. 3. 1904 Vl. Pyhäjärven Konnitsassa. Hänen isänsä oli kyläräätäli. 19 vuotiaana siirtyi Äikiä ansiotyöhön Helsinkiin missä myös löysi tiensä työväenliikkeeseen. Hän kuului Sosialistiseen nuorisoliittoon Sörnäisten osaston kautta, jolloin jo tuli tunnetuksi runojen ja taistelulaulujen tekijänä. Suomen kommunistiseen puolueeseen Äikiä liittyi v. 1924 suorittaen sen riveissä niin maanalaisuuden kuin julkisuudenkin kaudella aktiivista työtä erilaisissa luottamustehtävissä.

Päätyönsä maamme työväenliikkeessä suoritti toveri Äikiä työväen lehdistön ja julkaisutoiminnan piirissä. 1920-luvulla hän toimi vasemmistolaisen nuorisolehden Liekin, aikakauslehti Idän ja Lännen sekä päivälehtenä ilmestyneen Työväenjärjestöjen tiedonantajan päätoimittajana esiintyen samanaikaisesti myös paljon käytettynä puhujana eri puolilla maata. Lapuanvuosina herätti hänen rohkea esiintymisensä Helsingin työväen vappujuhlassa v. 1930 laajalti huomiota myös maamme rajojen ulkopuolella. Poliittisen toimintansa vuoksi Armas Äikiä oli useita kertoja vangittuna. Vankilassa hän joutui olemaan yhteensä 8 vuotta. Noiden vuosien aikana hän hankki itselleen monipuolisen kielitaidon ja perehtyi kirjallisuuteen, jonka suuri ystävä hän oli. Vankilavuosien aikana syntyivät hänen Kalterilyyra kokoelmaansa sisältyvät runot ja suuri määrä venäläisten runoilijoiden Pushkinin ja Lermontovin runojen suomennoksia.

Vankilavuosia seurasi pitkäaikainen poliittinen maanpakolaisuus. Sotavuosina hän koki Leningradin näkäsaarron, mistä hän hieroi terveyteensä lähtemättömät jälkensä. Suomeen tovei Äikiä palasi v. 1947 ryhtyen välittömästi jälleen sanomalehtityöhön. Huomattavan päivätyön suoritti Armas Äikiä sekä klassisen että uudemman venäläisen runouden kääntäjänä ja tutkijana. Edellä mainittujen Pushkinin ja Lermontovin runojen lisäksi hän käänsi paljon Majakovskin sekä nykyvenäläisten runoilijoiden tuotantoa. Äikiän omista runokokoelmista mainittakoon Petroskoissa ilmestyneet Kalterilyyra, Tulikannel ja Henkipatto.

Uusi helikopteri

Moskovan kansainvälisessä näyttelyssä "Kemia teollisuudessa" rakennustoiminnassa ja maataloudessa" esitellään uutta neuvostoliittolaista helikopteria KA-26, joka on N. I. Kamovin suunnittelema. Uusi helikopteri erottautuu ulkonaisestikin aikaisemmista: sen moottorit on asennettu rungon molemmille puolille. Matkustajahytti, jossa on tilaa kuudelle henkilölle, voidaan nopeasti irroittaa rungosta ja kytkeä sen tilalle bunkkeri, ja silloin KA-26 on valmis maataloustöihin.

Helikopterin potkurin siivet on ensi kertaa Neuvostoliitossa valmistettu kokonaan lasikuidusta. Hyönteismyrkkybunkkeri, takasiivet ja monet muut osat ovat samoin lasikuitua. Helikopteria rakennettaessa on käytetty erittäin tehokasta synteettista liimaa. Helikopterin toimintasäde lisäpolttoainesäiliöineen on 1,200 km ja lentonopeus 170 km tunnissa, kuormauskyky 900 kg ja kunkin moottorin teho 325 hv.

Lontoo. — Scotland Yard paljasti tiistai-iltana uuden jalokivivarkauden, mikä oli tapahtunut Lontoossa. Salapoliisien kertoman mukaan varkaat saivat ainakin $42,000 arvosta jalokiviä loordi Melchettin Chelsea-kodista.

Viikonvaihteen aikana joutui varkaiden käsiin $1,500,000 arvosta Regent kadulta Carringtonin jalokiviä.

Vapaus sai 441 tilausta levityskampanjan aikana

Vapaus sai lehtiemme levityskampanjan aikana ja avulla kaikkiaan 441 tilausta, joista uudistuksia 392 ja uusia 49. Suurkiitos tilausten hankkijoille ja kaikille tilaajille, niin uudistuksista kuin uusistakin tilauksista.

Tähän katsaukseen saapui aikaisemmin tiedoitettujen lisäksi 42 tilausta, joista 37 uudistuksia ja 5 uusia. Kiitos.

Samalla saatiin se ilosanoma, että Port Arthur ja Toronto täyttivät tavoitteensa uusien tilausten hankinnassa. Onneksi olkoon.

Tilauksia saapui tähän katsaukseen seuraavasti:

U. Ojalammi, Montreal, 1 uudistus.

Elli Tainio, Sointula, B.C., 1 uudistus.

Tilaaja, Creighton Mine, 1 uudistus.

A. Hyytiäinen, Haney, B.C., 4 uudistusta.

Emma Tuomi, Kirkland Lake, 3 uudistusta.

Otto Leinonen, Porcupine, 1 uudistus.

Tilaaja, Keewatin, Ont. 1 uusi.

Jenny Jylhä, Sudbury, 1 uudistus.

Tilaaja, 1 uudistus, konttori 3 uudistusta, yhteensä Sudburysta 4 uudistusta.

Aino Ojala, Kakabeka Falls, 1 uudistus.

W. Wäyrynen 1, Tyyne Silliman 1, ja Jalmar Lehtoi, kaikki uudistuksia, sekä A. T. Hill 1 ja J. Salmil, kummatkin uusia tilauksia; yhteensä Portt Arthurista 5 tilausta, joista 2 uusia.

B. F., Fort William 1 uudistus.

Anna Lehto, Kaministiquia, 1 uudistus.

Minnie Vainio 1 uusi ja Antti Kotila 2 uudistusta, yhteensä Vancouverista 3 tilausta joista 1 uusi.

L. E. Wuori, Sault Ste. Marie, 1 uudistus.

Hj. Haapasaari, Eby-Swastika, 1 uudistus.

Armas Laine, McKerrow, Ont., 1 uudistus.

E. Mäenpää, Beaver Lake, 1 uudistus.

Henry Rönty 1 uudistus ja Juho Nissinen 5 tilausta joista 1 uusi, yhteensä Torontosta 6 tilausta, joista 1 uusi.

Emil Hankila, South Porcupine, 2 uudistusta.

Tilaaja, Hanmer, 1 uudistus.

Tilaaja, Rorketon, Man., 1 uudistus.

Emmi Suomala, Long Lake, 1 uudistus.

Lehtiliikkeemme konttorin ja toimituksen puolesta toverillinen suurkiitos kaikille tilausten hankkijoille, tilausten uudistajille ja uusille tilaajille. Lehtemme tulee tekemään kaikkensa rauhanasian puolesta, työtätekevien ja erikoisestikin täkäläisten kansalaistemme yhteisymmärryksen sekä parempien elinmahdollisuuksien saavuttamiseksi voidakseen edelleen olla sen luottamuksen arvoinen, jonka kansalaisemme tilaustensa uusimisella ja uusien tilausten otolla ovat Vapaudelle taas antaneet.

— Tarkkailija.

Naisilla myyjäiset Port Arthurissa

Port Arthur. — Canadan naistenkongressin Järvienpään osaston toimesta järjestetään International osuusliikkeen täkäläiseen kauppaan lauantaina, joulukuun 4 päivänä Bazaar and Bake Sale nimellä tunnettavat myyjäiset.

Pyytäessään yleisön kannatusta tälle tilaisuudelle, mainitun järjestön edustajat ovat ilmoittaneet, että myytäväksi on varattu kaikenlaisia käsitöitä, jotka sopivat erikoisesti joululahjoiksi, sekä kotona leivottuja kakkuja ja pikkuleipiä.

"Bazaari-" myyjäiset alkavat klo 10 ap. ja päättyvät kello 5 i.p. Täten saadut varat auttavat toimintaa rauhanasian ja lasten hyväksi.

Wilson vierailee Ottawassakin

Lontoo. — Keskusteltuaan pääministeri Harold Wilsonin kanssa Ontarion pääministeri John Robarts sanoi täällä keskiviikkona, että mr. Wilson voi vierailla Ottawassakin joulukuun aikana.

Mr. Robarts sanoi saaneensa keskustelun yhteydessä selalisen vaikutelman, että pääministeri Wilson yrittää saada kireään matkaohjelmaansa sovitetuksi myös Canadassa vierailun kun hän saapuu Yhdysvaltoihin joulukuun puolivälin paikkeilla.

Suunnitelman mukaisesti pääministeri Wilson puhuu YK:n yleiskokouksen istunnossa joulukuun 16 päivänä ja neuvottelee presidentti Lyndon Johnsonin kanssa seuraavana päivän äjoko Washingtonissa tai Texasissa.

"Minä annoin pääministerille kutsun vierailla Torontossa", sanoi mr. Robarts. "Hän sanoi haluavansa vierailla Canadassa samalla kun hän vierailee Yhdysvalloissa.

"Minun vaikutelmani on, että hän ei voi tulla Torontoon, mutta mr. Wilson voi vierailla Ottawassa", sanoi pääministeri.

Ajub Khan valmis tapaamaan Shastrin Neuvostoliitossa

Moskova. — Pakistanin presidentin Ajub Khanin ilmoitettiin viime viikon keskiviikkona olevan 'valmis ja halukas" tapaamaan Intian pääministerin Lal Bahadur Shastrin Neuvostoliiton alueella.

Parhaillaan Moskovassa vierailevä Intian valtiovarainministeri T. T. Krishnamachari kertoi neuvostohallituksen ilmoittaneen hänelle Pakistanin johtajan päätöksestä ja odottavan Shastrin vastausta. NL teki tällaisen ehdotuksen Kashmirin taistelujen aikana.

Don haalin kalenteri

Finlandia kuoron konsertti sunnuntaina, joulukuun 5 pnä klo 4 ip.

Toimen naisten kokous torstaina joulukuun 2 pnä klo 7.30 ill.

Toimen naiset järjestää joulumyyjäiset sunnuntaina joulukuun 12 p., alkaen klo 4 ip. Lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan.

Lasten joulujuhla sunnuntaina joulukuun 19 p. Järjestää Yritys A.C.

Uuden vuoden kabaretti on taas, niin kuin muinakin vuosina. Tilatkaa lippunne ajoissa Don haalilta.

Soittakaa meille kaikista vakuutuspulmistamme — — Meillä on yli 20 vakuutusyhtiötä, jotka kauttamme palvelevat Teitä — — Me vakuutamme Teille kaiken minkä voi vakuuttaa — —

O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED

(suomea puhutaan)

697 Bay St., Toronto 2-B, Ont.
O. NUMMINEN
kotiin HI 4-3356

Toimistopuh. EM. 6-8586
HELEN HIRVONEN
kotiin WA 2-4378

Kauneimmat

MUISTOJEN KUKAT

edesmenneen ystävämme

August Ojanperän

MUISTOLLE

Hänen muistoaan kunnioittaen,

Esther ja Toby Hakala	**Aino Kauppinen**
Aini ja Nick Grundsten	**Alma ja Antti Ranta**
Kusti Salminen	**Vilma ja Vili Vickman**
Greta Luoto	**Hanna ja Kalle Tarvainen**
Martha ja Brynolf Poutiainen	**Myra ja Eino Kilpinen**
Aune ja Elis Kallio	**Lea ja Oiva Mäki**
Esther ja Eino Mäki	**Kalle Jokinen**
Ida ja Jalmar Homstedt	**Väinö Keränen**
Aino ja John Gylden	**Mr. ja mrs. Oiva Svensk**
Meimi ja Karl Kainulainen	**Mr. ja mrs. Antti Etula**
June ja Ray Kainulainen	**Mr. ja mrs. Viljo Fors,** Ashtabula, Ohio, U.S.A.
	Mary ja Paul Salminen

R.R. 1, Whitefish Ontario

636 Fifth Ave., New York, N.Y. 10020, Tel. CI 7-7100
325 Logan Ave., Winnipeg 2, Man.
Room 705, 405 St. John St., Montreal 1, Que.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

TALO VUOKRATTAVANA

NYKYAIKAINEN 6 HUONEEN talo vuokrattavana, 3 kpl. kylpyhuone, täysi kellari, autotalli ja sauna. Sijaitsee Worthington Rd., Beaver Lake, Ont. Kysykää: R. L. Gougeon Real Estate, puhelin 675-5571. (23—25—27)

APARTMENT VUOKRATTAVANA

PUHDAS, LÄMMITETTY 3:n HUONEEN apartment 3 kpl. kylpyhuoneen kanssa vuokrattavana Lockerbyn osassa kaupunkia. Kysykää: Puhelin 675-6056. (25—27)

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA

Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla

1742 PARIS ST. SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-

EXPERTIT

• ÖLJYPOLTTIMOITA •

Kustannusarviot vapaasti!

Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.

PUHELIN 674-0797

164 Elgin St. S., Sudbury

LOUGHEED

HAUTAUSTOIMISTO

Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.

AMBULANSSI-PALVELUS

24 TUNTIA VUOROKAUDESSA

PUHELIN 673-9595

62 Eyre St., Spruce kadun kulm.

SUDBURY

Sulo Heinola

suosittuja

FORD

AUTOJA JA TROKEJA

McLeod Motors & Equipment Ltd.

Puh. 673-9501

Soittakaa "Collect" kauempaa

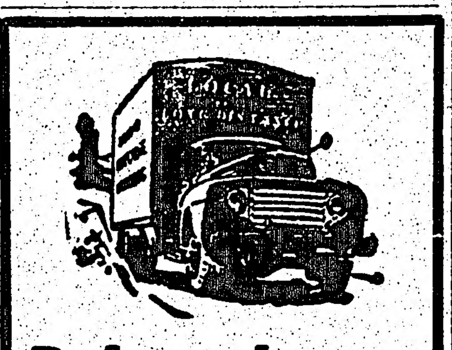

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.

20 Lorne St. Puh. 675-5611

LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN

NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Melody-orkesterin harjoitukset Finnish haalilla maanantaisin kello 7.30 illalla.

Lasten suomenkoulu on Finnish haalilla tiistaisin kello 5.30—7.00 illalla. Kaikki lapset tervetulleita.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Naurupilleri nyt tulossa näyttämölle

Nauru pidentää ikää, sanotaan ja siitä pääsee osalliseksi hyvin pian, sillä Sudburyn näytelijät esittävät riemullisen huvinäytelmän "Miehen kylkiluu". Se on kuulema niin hauska, että ensimmäisistä lukuharjoituksista ei tullut mitään kun näyttelijöitä itseään niin nauratti. Mitä sitten tapahtuukaan kun samme nähdä tämän näytelmän oikeassa ympäristössä hyvin harjoiteltuna. Toivottavasti nauramisesta ei ole mitään jälkiseurauksia. Olisikohan syytä ottaa etukäteen vakuutus liiasta nauramisesta koituvasta vahingosta. Alkää ainakaan syyttäkö, ettei teitä olisi varoitettu tämän näytelmän suhteen.

Beaver Laken naiset kiittävät

Beavr Laken naistenkerho kiittää, vaikka hieman myöhästyen, kaikkia käsitöiden sekä ravintola- ja muiden tarpeiden lahjoittajia sekä suurta yleisöä hyvästä kannatuksesta.

— Kiitollisuudella, naistenkerho.

TILATKAA VAPAUS!

FRANK R. BLOCK, R.O.

OPTOMETRISTI

Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705

65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.

VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

PUUtavaraa

kaiken kokoista niin alhaisella hinnalla

kuin **$79** tuhat jalkaa

Täydellinen valikoima rakennustarpeita

SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA

RICHARD LAKE LUMBER & Builders Supply Ltd.

PUH. 673-8487

Maantie 69 etelään
Richard Lakella
Posti: Site 8, R.R. 3, Sudbury

SURUN AIKANA

Sallikaa meidän monivuotisen kokemuksemme olla apuna päätöksen teossa

Rakkaimpanne hautajaisten järjestely on vaikea tehtävä. Teidän monivuotisena naapurinanne me voimme helpommin ymmärtää olotilaanne ja auttaa sen mukaisesti Teitä päätösten teossa.

Palvellut yhdyskuntaamme 40 vuotta

JACKSON & BARNARD

HAUTAUSTOIMISTO

Hienoin palvelu ei maksa sen enempää

233 LARCH STREET PUH. 673-3611 SUDBURY

Hyvä ateria ja ohjelmisto itsenäisyysjuhlassa

Sävelkuorolaisten järjestämästä päivällistilaisuudesta joulukuun 5 pnä, josta on jo aikaisemmin tiedoitettu, haluamme vielä muistuttaa ystäviämme ja kannattajiamme.

Joulun lähestyessä jokainen perheenemäntä ja -isäntä varaa joulu-ruoaksi kalkkunaa, mutta nyt on niin paljon aikaa jouluun, että kukaan ei ole vielä ennättänyt kyllästyä siihen. Ja onhan se vähän niin kuin joulun esimakua.

Tähän tilaisuuteen on päivällisen lisäksi varattu arvokas juhlaan sopiva ohjelma. Nyt vietetään Suomen itsenäisyyden kunnioittamisen ja suuren säveltäjämestarimme Sibeliuksen 100-vuotissyntymän muistopäivän merkeissä, on kuoro valmistunut esittämään osaksi Sibeliuksen sävellyksiä. Kaunis ja kiehtova Finlandia, vaikka sitä on kuultu vuosia, on aina sykähdyttävä. Aivan uusi, myös Sibeliuksen "Miss" on kussa minun hyväni" on tänä syksynä otettu ohjelmistoon. Myös naislaulajilla on veikeä, Knut Kankaan Kanteletarresta sovittama "Voi kun ma mokoman saisin".

Yleisön suosiossa oleva Melody orkesterimme antaa oman panoksensa tähän tilaisuuteen. Puheen pitää meille kaikille tunnettu Liekin toimittaja Lyyli Pärssinen. Lisäksi on muuta ohjelmaa, jonka tässä mainitseminen veisi liiaksi tilaa.

Ruokailu alkaa kello 12.30 ja ohjelma kello 2 ip. Sisäänpääsy on ainoastaan $1.25, jota vähemmällä ei kukaan voi valmistaa kalkkuna aterian.

Siis valmistautukaa tähän tilaisuuteen saamaan "ruumiillista" ja henkistä ravintoa ja nauttimaan ystävienne kanssa yhdessä olosta.

Viittaamme maksullisen ilmoitukseen ensi tiistain lehdessä.

— Kuorolainen.

Kiitos

Alerts-Visa lausuu sydämelliset kiitokset niin bingo-voittojen lahjoittajille kuin ahkerille pelaajillekin torstai-iltaisesta bingosta. "Kartuisa on kansan käsi". Sis vielä kerran kiitos. — Alertsilainen.

Kolme pormestarin ehdokasta vaaleihin

Vaikka keskiviikkoiltana nimitettiin kaikkiaan viisi henkilöä pormestarin ehdokkaaksi niin ainoastaan kolme heistä vahvisti ehdokkuutensa. He ovat Joe Fabbro, nykyinen pormestari; Max Silverman, entinen varapormestari ja Ernie Proulx.

Kontrollerin ehdokkaita, joista valitaan kaupunginlaajuisesti neljä, on kymmenen. He ovat: Grace Hartman, James Cormack, Neil Birney, Bob Kier, Hector McDonald, Ernie Savard, Bill Ellis, Andre Lacroix, Bruce Kerr ja Delphe Asselin.

Valtuusmiesehdokkaita nimitettiin kaikkiaan 29: ensimmäisessä Wardissa (valitaan kaksi kustakin wardista) 8, toisessa wardissa 5, 3 wardissa 5, 4 wardissa 3, 5 wardissa 3 ja 6 wardissa 5.

Koululautakunnan ehdokkaita (2 valitaan kustakin wardista nimitettiin eri wardeihin seuraavasti: 1 wardiin 2, 2 wardiin 3, 3wardiin 2, 4 wardiin 3, 5 wardiin 2 ja 6 wardiin 2.

Valtuusmiesehdokkaiden joukossa on 1 suomalainen, Carl Nurmi, 6 wardissa. Myös koululautakunnan, 4 wardissa, pyrkii Jalwy Rantala. Hydro-komissionin kaksi jäsentä, Wes Edwards ja Ted Dash valittiin yksimielisesti eli vastaehdokkaita nimittämättä.

Farmari kuoli traktorin alle

Blind River. — William Johnson, 69-vuotias farmari Blind Riverin pohjoispuolelta kuoli tällä viikolla kun traktori, jolla hän oli vetämässä paperipuita, oli kaatunut hänen päälleen. Kun Johnson ei tullut määrättynä aikana puolisölle, hänen vaimonsa Anna meni etsimään häntä ja sai nähdä, että miehensä oli jäänyt traktorin alle. Paikalle kutsuttiin maakuntapoliiseja jotka veivät tapaturman uhrin Menard hautaustoimistoon Blind Riveriin.

Incon edustusäänestys joulukuun 7, 8 ja 9 p.

Ontarion työsuhdelautakunta suorittaa Incon kaivos- ja sulattotyöläisten keskuudessa edustusäänestyksen joulukuun 7. 8. ja 9. päivinä. Työläisten valittavaksi esitetään silloin Mine Mill unio osasto 598 tai Terästyöläisten unio.

Sopimus kolmipäiväisestä äänestyksestä tehtiin torstaiaamuna Mine Millin ja terästyöläisten virkailijain sekä Ontarion työsuhdelautakunnan rekisteröitsijän A. M. Brunskillin yhteisessä neuvonpidossa. Mr. Brunskillin alkuperäisenä ehdotuksena oli, että edustusäänestys suoritettaisiin joulukuun 14. 15. ja 16 pnä. Terästyöläisten unio hyväksyi sen, mutta odotus lyhennettiin viikolla kun Mine Milln osasto 598 presidentti Nels Thibault esitti vastalauseen ajan pitkittymisen johdosta.

Puhuen tulevasta edustusäänestyksestä Thibault sanoi:

"Minä olen erittäin mielissäni, että äänestys saadaan nyt suorittaa mahdollisimman pian. Tämän perusteella asia tulee käsitellyksi kauan ennen joulua ja samalla äänestys avaa tien palkkaneuvottelujen aloittamiseksi pikemmin. Luonnollisesti olen vakuuttunut siitä, että Mine Millin osasto 598 voittaa äänestyksessä suuren enemmistön. Olen myös vakuuttunut, että tämä tulos palauttaa yhtenäisyyden ja harmonian nikkelityöläisten ja koko yhdyskunnan riveihin."

Incon valmistama äänestysluettelo, mihin kuuluu ennen lokakuun 28 päivää työhön tulleet, ja mistä on poistettu marraskuun 19 päivään mennessä työstä eronneet, osoittaa äänestyskelpoisia olevan kaikkiaan 15,013. Tähän nimiluetteloon ei voida ketään enää lisätä, mutta siitä voidaan tehdä vähennyksiä tämän päivän ja äänestyspäivien väliseltä ajalta. Kun tämä ei ole ns. "prehearing" vaan välitön edustusäänestys, äänestystuloksen lasku aloitetaan heti kun äänestyspaikat suljetaan. Äänien lasku alkaa joulukuun 10 päivänä.

Äänestys suoritetaan päivää vaille seitsemän kuukauden kuluttua siitä kun Mine Mill esitti edustusäänestysanomuksen, mikä tapahtui toukokuun 11 pnä. Terästyöläisten toimesta pakotettiin työsuhdelautakunta suorittamaan paljon aikaa vaatineen 164 jäsenhakemuskortin tarkastuksen. Vain seitsemässätoista niistä havaittiin joitakin epäsäännöllisyyksiä.

Terästyöläisten unio valtasi Incon työläistn edustusoikeuden vuonna 1962 vain 15 kyseenalaisen äänienemmistön perusteella.

Seitsemän henkilöä kuoli räjähdyksessä

Keokuk, Iowa. — Voimakas räjähdys ja sitä seurannut tulipalo tuhosi täällä keskiviikkoiltana Kansalliskaartin armoryn ja surmasi seitsemän henkilöä kiitospäivaaton tanssiaisissa.

Viranomaisten antamien arvioiden mukaan neljä tai viisi henkilöä loukkaantui ja paloi niin pahoin että heidänkin uskotaan kuolevan. Kaikkiaan on sairaalassa olevista vaarallisessa tilassa kahdeksan henkilöä. Suurin osa rakennuksessa olleesta 60—70 henkilöstä loukkaantui ja sai palohaavoja.

Palopäälikkö John Brehny sanoo, että räjähdyksen aiheutti kaasu. "Siellä syttyi kauhea tulipalo muutamassa sekunnissa. Sen aiheuttajana täytyi olla kaasu", hän sanoi.

Tapaturmassa kuolleista on 4 naista, 1 mies ja 2 lasta.

Kukaan ei ole voinut antaa viranomaisille selitystä tapahtumasta sillä se "kirottu räjähdys tapahtui niin äkkiä" selitti loukkaantuneita hoitanut lääkäri R. E. Cooper.

Solski valittiin ilman vastaehdokasta

Coniston. — Pormestari Mike Solski valittiin nimityspäivänä uudelleen virkaansa kun ketään ei nimitetty hänen vastaehdokkaakseen.

Valtuuston paikoista syntyi kuitenkin vaalitaistelu sillä viiden valtuusmiehen paikkaa tavoittelee nyt 11 ehdokasta.

Onnittelu B.C:n öljytyöläisten voiton johdosta

"Onnittelumme siitä hyvästä osasta mitä Mine Millin jäsenet British Columbiassa veivät öljytyöläisten lakon voittamisen hyväksi", sanoo mainitun union Sudburyn osasto No. 598 presidentti Nels Thibault Mine Millin No. 1 alueen johtokunnan jäsenelle, Albert Kingille torstai-iltana lähettämässään sähkeessä.

Itsenäisten unioiden, Mine Millin, ajurien, kalastajien ja kunnallistyöläisten union osoittama solidaarisuus on nostattanut innostusta täällä", sanoo mr. Thibault edelleen sähkeessään. 'Union mottoa — yhden loukkaus loukkaa kaikkia — toteutettiin siellä tehokkaasti käytännössä. Tämän yhteistoiminnan suurenmoinen tulos ennakoi CLC:n sallimaan hajoitus- ja valloitustyön loppua. Henkilökohtainen onnittelu sinulle työstäsi "Yleislakon yhteistoimintaneuvoston jäsenyydessä."

USA kieltäytyi lopettamasta ydinasekokeitaan

United Nations. — Yhdysvallat kieltäytyi torstaina hyväksymästä 30 maan ehdotusta, että pidättäydyttäisiin kaikista maanalaisestikin toimitetuista ydinaseräjäytyksistä.

Yhdysvaltain edustaja William C. Foster sanoi Yhdistyneiden Kansakuntien 117-jäsenisessä poliittisessa komiteassa, että "olemme päässeet jo yhteen yhteisymmärrykseen maanalaisten kokeiden lopettamisesta ja Neuvostoliitto aloitti kokeilut uudelleen huolimatta virallisista lausunnoista jotta siltä taholta ei tultaisi niitä aloittamaan ensin. Emme ole halukkaita toistamaan tätä epäonnekasta kokemusta."

Mr. Foster väitti, että Yhdysvallat haluaa sopimusta, millä kiellettäisiin maanalaiset kokeet. Mutta, hän lisäsi, että vaikka teknillisesti on kehitetty joitakin laitteita, joilla voitaisiin todeta sopimusvastaisten maanalaisten ydinaseräjäytyksien ja maanjäristyksien ero, niin on tarpeellista jotta järjestettäisiin paikan päällä tapahtuva tarkastus. Neuvostoliittolaisella taholla vastustetaan tällaisia tarkastuksia.

M. Foster puhui sen jälkeen kun Ruotsin ja Yhdysvaltain taholta oli ehdotettu, että ydinaseita omaavat maat lopettaisivat näiden aseiden maanalaisesti kokeilemisen sen lisäksi, että ne ovat sopineet niiden ilmassa, avaruudessa, maan päällä ja veden alla kokeilemisesta pidättäytymisestä.

NATOn uusi ydinasekierros alkaa lauantaina

Pariisi. — Atlantin liiton puolustusministerien erityiskomitea kokoontuu lauantaina Pariisiin keskustelemaan uudesta suunnitelmasta, jonka mukaan Länsi-Saksa ja muut ydinaseettomat NATO-maat saisivat suuremman sananvallan sotaliiton ydinsuunnittelussa ja ydinaseiden valvonnassa, ilmoitettiin NATOn viime maanantaina julkaisemassa tiedonannossa.

Kokouksessa keskustellaan NATO-maiden välisen neuvottelukosketuksen lisäämisestä ja kaikkien jäsenmaiden ottamisesta mukaan ydinsuunnitelmien laatimiseen, sanottiin tiedonannossa.

Kokous, jonka puheenjohtajana toimii NATOn pääsihteeri Manlio Brosio, laatii selostuksen 14—16. joulukuuta pidettävälle ministerineuvoston kokoukselle.

Smithin asekaupat Bonnin kanssa

Dar-es-Salaam. — Ryhmä etelärhodesialaisia teollisuusmiehiä kävi äskettäin Saksan liittotasavallassa tekemässä yli viiden miljoonan punnan arvoiset sotatarviketilaukset, ilmoittaa tansanialainen lehti Ngurumo.

Nämä tilaukset rahoitetaan osittain Deutsche Bankin luottojen avulla, joista on jo tehty sopimus tämän pankin johtajan Hermann Absin ja Ian Smithin hallituksen välillä.

Samaan aikaan oli Länsi-Saksassa Etelä-Rhodesian kauppa- ja talouspiirien edustajia, jotka kävivät neuvotteluja Lontoossa olevien talletuksiensa siirtämiseksi osittain länsisaksalaisiin pankkeihin Länsi-Saksan kanssa käytävän kaupan rahoittamiseksi siinä tapauksessa, että Englanti ryhtyy taloudellisiin pakotteisiin Etelä-Rhodesian suhteen.

Varastoomme saapunut paljon uutta vanhasta maasta!

SOPIVIA JOULULAHJOJA:

Miehille ja pojille: Plyyshipuseroita, verryttelypukuja, pyjamia, sukkia, kumisaappaita, puukkoja ja hiihtovarusteita.

Naisille: Kylmässä ilmastossamme tulki tarpeellisia **villahousuja, crepevilla- ja täysvillasukkia,** reumapaltoja, kerrastoja ja irtohousuja. Kaikki Suomen Trikoon laatutuotteita. Myös naisten kenkiä, kotikenkiä ja Amar-crepesukkia.

Lapsille: koulutiellä tarpeellisia kumisaappaita.

Kodin kaunistukseksi: Karhula-Iittalan kuulua kristallia, pellavapöytäliinoja, sohvatyynyjä, kuparitauluja, saunakippoja ja -mittareita.

Meiltä saatte myös suomalaiset herkut joulupöytäänne

TEHKÄÄ KINKKU- JA LIPEÄKALATILAUKSENNE AJOISSA

SUOMELA DELICATESSEN

140 Pine St., Sudbury Puh. 674-2647 Om. H. Perttula

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Älkää rasittako silmiänne

Näkeminen vaatii valaistusta, senhän jokainen käsittää. Mutta valoa on myös oltava riittävästi, jotta työ sujuisi kunnolla. Esimerkiksi lukeminen vaatii hyvän valaistuksen, mutta käsityöt vielä paremman. Myös ikä määrää valaistustarpeen voimakkuutta. Keski-iän sivuuttaneen ihmisen silmät vaativat jopa kaksinkertaisen määrän valoa siihen verrattuna, mitä kaksikymmenvuotiaan silmät tarvitsevat.

Häikäisy on epämiellyttävää ja rasittaa silmiä tarpeettomasti. Jos valo häikäisee, silmän aukko pienenee, valoa pääsee vähemmän silmään ja näkeminen vaikeutuu. Silloin, kun häikäisyä ei tapahdu silmän aukko pysyy suurena ja näkeminen on helpompaa vaikka valaistus olisi helpompikin. Häikäisy poistetaan muuttamalla lampun tai työpaikan sijaintia tai hankkimalla lamppuun sopiva varjostin.

Väärät kontrastit voivat myös rasittaa silmiä. Jos esim. työpöytä on valaistu voimakkaasti, muun osan huoneesta jäädessä hämärään, on syy työntekijän päänsärkyyn virheellisessä valaistuksessa. Tällöin silmän aukkoa säätelevät lihakset joutuvat jatkuvasti suorittamaan supistus- ja laajennusliikkeitä katseen siirtyessä hämärämpiin osiin. Tällaisia suuria kontrasteja ei saisi olla. Valon on tultava tasaisesti. Vaikka käytettäisiinkin työlamppua, on myös yleisvalaistuksen oltava hyvä. Pahimmat kontrastit syntyvät silloin kun työpaikalla joutuu istumaan kasvot ikkunaan päin. Tällöin liian voimakkaan kontrastin aiheuttamaan rasitukseen liittyy myös häikäisy.

Valaistuksen värin ei ole voitu havaita aiheuttavan haittoja. Sensijaan mielialaan se saattaa vaikuttaa suuresti. Jos valonlähde on sinertävä, kaikki ihmiset näyttävät kalpeilta ja ihon virheet tulevat korostetusti esiin. Jos taas valo on punertavaa, kaikki näyttävät terveemmältä ja ruskettuneilta. Hyvän mielialan säilyttämiseksi suositellaankin punertavaa valoa etenkin työpaikkoihin, joissa työskentelee naisia.

* * *

Mikroaaltotekniikka ruoan valmistukseen

Mikroaaltouunit lämmittävät ruoan ikään kuin sisältäpäin. Uunien magnetrodiputket muodostavat tasaisen ja liikkuvan mikroaaltokentän, joka saa orgaanisessa aineessa aikaan voimakasta lämpiämistä.

Uunissa voidaan valmistaa ruokaa tuoreista aineista tai lämmittää pakasteita. Ne sopivat erityisen hyvin massaruokailujen järjestelyihin. Sopivia käyttöpaikkoja ovat mm. kahvilat, henkilökuntaruokalat ja koulut.

Pakastettujen ruoka-annosten lämmittäminen uunissa kestää korkeintaan muutamia minuutteja.

* * *

Muovin käyttö lisääntyy rakennusteollisuudessa

Muoviraaka-aineiden ja -tuotteiden käyttö on Suomessa kolminkertaistunut viimeisten kuuden vuoden aikana. Viime vuonna käytettiin Suomessa noin 65,000 tonnia erilaisia muoveja. Suurimpana muovin käyttäjänä on rakennusteollisuus.

Rakennusteollisuudessa käytetään muovia nykyisin vesikatoissa muovipäällysteisenä kattohuopana, erilaisina vahvisteina jne. Lattiapäällysteinä muovi on tunnettu, samoin myös seinäpäällysteinä. Maalien raaka-aineena muovi on lyönyt itsensä läpi, sillä lakat ja maaliaineet ovat melkein yksinomaan eri muovien liuoksia. Lämpö- ja äänierityksessä käytetään muovia ja sen käyttö yleistyy myös vesijohto ja viemäriputkina. Liimoissa, suoja- ja muotolistoissa, valaisimissa yms. muovi on tullut suosituksi. Ulkomailla on kokeiltu jopa kokonaan muovielementeistä rakennettuja taloja.

Muovinen sisäkattolevy on uusi tulokas. Tämän nk. solumuovilevyn Endo-tehdas esitteli äskeisillä suurmessuilla.

* * *

Pieniä neuvoja

PÄÄLLYSKENGÄT

Päällyskengät voivat vaihtua. Kiinnittäkää omannne yhteen pyykkipojalla niin löydätte ne helposti.

*

VAATERIPUSTIMET

Vanhat, käytetyt solmiot sopivat mainiosti vaateripustimien päällystämiseen kietomalla kangas vinosti ripustimen ympärille.

*

PATAKAAPPI

Altopahvia on hyvä käyttää patakaapissa. Kattilat eivät kolhiinnu pehmeällä pahvilla ja niiden käsittely on miellyttävää.

*

MAALI

Jos maaliastiaan on värin pinnalle syntynyt nahka tai jos siinä on murenia ja epäpuhtauksia, siivilöikää maali nailonsukan lävitse.

*

IKKUNAN PUHDISTUS

Jos ikkunaanne on ilmestynyt vaikeasti poistettavia juovia, ottakaa avuksenne vähän lämmintä etikkaa, niin juovat lähtevät.

Autoja alennuksella asevoimien ja RCMP:n miehille

Ottawa. — Brikaatinkenraali John Baxter Allanin oikeuskuulustelussa paljastui keskiviikkona, että asevoimien ja RCMP:n jäsenet ylläpitävät "autoklubia", jonka jäsenet saavat ostaa auton 20 prosenttia normaalia vähittäishintaa halvemmalla.

Brikaateri Allania, Canadan armeijan entistä apulaisvarusmestaria syytetään siitä, että hän oli saanut yli $8,000 eräältä torontolaiselta auto-osa-yhtiöltä vuodesta vuoteen 1957—63 ko. liikkeen ollessa liikeyhteyksissä hallituksen kanssa.

Puolustusasianajaja R. K. Laishley antoi tiedon vuonna 1960 laillistetun "Servicemen's Automobile Clubin" olemassaolosta.

Armeijan kersantti Herbert H. Fletcher ja Wo. D. M. Corrigal selittivät, että klubin jäsenmaksu oli $4—$6 vuodessa, ja että kaikki laivaston, armeijan, ilmavoimien ja RCMP:n jäsenet voivat liittyä sen jäseniksi.

He sanoivat, että hyvässä jäsenyydessä olevat jäsenet voivat ostaa autoja välittömästi canadalaisilta autotehtailta, lukeutuen niihin General Motors, Ford ja Chrysler. Vuodesta 1960 lähtien on 4,000 autoa välitetty asevoimien jäsenille, jotka ovat saaneet niistä yhteenlaskien $2,000,000 säästön. "Autoklubissa" sanotaan olevan 10,000 jäsentä.

Finlandia Kuoro

järjestää

KONSERTIN

SUOMEN ITSENÄISYYSPÄIVÄN JA JEAN SIBELIUKSEN SYNTYMÄPÄIVÄN MERKEISSÄ

Don-haalilla, Torontossa

Sunnuntaina, joulukuun 5 pnä

alkaen klo 4 ip.

OHJELMA:

O Canada .... Soittoyhtye, joht. G. Gustafson
Tervehdyssanat .... W. Jokela
Soittoa .... Soittoyhtye, joht. G. Gustafson
Kuorolaulua .... Finlandia Kuoro, joht. Ty Lemberg
"Juhlalaulu" — "Metsän puita" — "Myrskylintu"
Kvartetti .... Humber Valley Boys
Soololaulua .... Sylvia Sundvall, säestää Eila Laine
Pianosoolo .... Eila Laine

VÄLIAIKA

Kuorolaulua .... Finlandia kuoro, joht. Ty Lemberg
"Laulu työn" — "Kehtolaulu" — "Matkan pää"
Sekstetti .... Joht. Ty Lemberg
Iskelmiä .... Sylvia ja soittoyhtye
Kuorolaulua .... Joht. Ty. Lemberg
"Sortunut ääni", säv. Jean Sibelius.
"Sydämeni laulu", säv. Jean Sibelius.
"Finlandia", säv. Jean Sibelius.
Maamme laulu, kaikki yhdessä.

TERVETULOA!